

Metodistkyrkans Teologiska skola, Överås
Göteborg

Master-studium
12 p av totalt 190

I världen, men inte av världen

eller

*Min slutgiltiga uppgörelse med ungdomens
andliga skador*

Student: Anders Hildingsson
Handledare: Jörgen Thaarup

Jönköping i maj 2008

1 Inledning

Kristnas förhållande till världen har åtskilliga gånger diskuterats genom den kristna historien. Är världen något ont som vi kristna bara skall se som en pest och pina som vi måste tillbringa några år i innan vi kommer till det stora slutmålet som är himlen? Inom den kristna kyrkan har det också diskuterats vad det är som frälsar: är det tron eller är det gärningarna?

Inställningen till medicin och psykologi har också varierat under senare århundraden. En del menar att om Gud vill att människan ska bli frisk så kommer hon att bli helbrägdagjord. Då behövs inga mediciner eller skalpeller. Frågorna har alltså varit många och diskussionerna har varit heta och det är ett antal människor som blivit kallade villolärare och man har t om dömt varandra till eviga straff.

Under åren har jag hört uttalande i stil med att ”det är inte kristnas uppgift att vara snälla och piska mattorna åt grannen. Uppgiften är att tala om att han kommer till helvetet om han inte blir frälst!” Och från personer utanför kyrkan så har jag hört dem ironiskt säga att ”det är viktigt att de kristna får komma in i sin trygga tillvaro innanför kyrkväggarna och be så att de slipper att se eländet utanför”.

1.1 Bakgrund

Lärare på Överås och eventuellt andra som följt min teologiska utbildning har hört mig beklaga mig över den ytliga undervisning jag fick i tidig ungdom och som sedan har följt mig i vuxen ålder och som periodvis fått mig att ta avstånd från engagemanget i kyrkan. Detta kommer att bli min definitiva och slutgiltiga uppgörelse med ungdomens erfarenheter. Under åren av studier har jag blivit allt mer metodistisk i mitt tänkande, och jag är stolt över det, och nu tänker jag fördjupa mig ännu mer i vad framförallt Wesley och Stanley Jones har att säga i ämnet. Jag tänker dock inte stanna vid att studera litteratur skrivna av dem eftersom det också finns kristen sund litteratur som inte är uttryckligt metodistisk.

Säkerligen kommer allt det här att väcka tråkiga minnen till liv och det kommer att framkalla ångest, men samtidigt tror jag att det här arbetet kommer att bli något av en terapi för mig. Förhoppningsvis kommer det att innebära att jag kan lämna allt bakom mig och sedan definitivt gå vidare i livet.

Tiden i mitt eget liv, som jag mestadels pratar om, är ungefär mellan 13-14 år och fram till 18-19, dvs min tonårstid. Och tidsmässigt rör detta sig om ungefär mellan 1967 – 1972/73. Många av oss som var unga då präglades av det som hände ute i världen, dvs konflikter

mellan Israel och arabländerna, Vietnamkriget, kalla kriget och nya droger som började att florerat vid den här tiden. Många jämnåriga drogs till ytterligheter, inte minst politiskt. Flera började med droger och några personer från den harmoniska klassen i den lilla skolan i mitten av 60-talet har haft ett tufft liv. Politiskt hamnade jag i den extrema mitten, men det var framförallt religiöst som det blev fråga om ytterligheter. Den här bakgrunden tror jag är viktig att ha klar för sig när man läser vidare.

1.2 Syfte

Från kyrkor och predikanter betonas det ofta att evangeliet befriar, samtidigt som människor upplever hur bördor läggs på deras axlar när de skall leva som predikanterna gör. Viss förkunnelse menar att vi inte alls skall beblanda oss med "världsliga saker", utan istället skall vi endast förkunna frälsning för människors själar. Jag själv har mått dåligt av tidigare förkunnelse, men när jag för några år sedan fick möjlighet att studera metodistisk teologi så upplevde jag en befrielse. Som jag upplevde det så hade den metodistiska teologin en sundare inställning till saker utanför kyrkan och undervisningen var inte lika svart och vit som tidigare. Mitt syfte är att fördjupa de här studierna och jag vill se om jag en gång för alla kan lägga tidigare traumatisk förkunnelse bakom mig.

1.3 Metod

Det finns mycket som är lagrat inne i min hjärna från tidigare förkunnelse och rådgivning från andliga rådgivare. Jag utgår från min hjärna, men efter många samtal med andra människor genom åren som varit i min situation så vet jag att jag inte är unik. Många har gjort samma upplevelser som mig och upplevt samma ångest. Sakerna jag tar upp kan tyckas vara lösryckta, men jag vet att många andra också fått problem när de konfronterats med de saker som jag tar upp. Därför vill jag nu studera litteratur som har metodistisk anknytning eller som på annat sätt har en sund inställning till kristnas konfrontation med världen utanför kyrkan. Därefter vill jag sätta detta i relation till den tidigare förkunnelsen.

1.4 Källor

Framförallt kommer det alltså att bli John Wesley och Stanley Jones som jag kommer att läsa. När jag samlade litteraturen till mitt arbete så besökte jag ett kristet bokantikvariat och frågade efter böcker som Stanley Jones skrivit. Det är mer än 30 år sedan han dog, men trots

detta menade föreståndaren att hans böcker ännu idag är mycket efterfrågade och t om har kommit ytterligare i ropet på senare tid.

I arbetet refererar jag till några händelser ur det verkliga livet utan att hänvisa till någon källa. Dessa berättelser har i så fall människor berättat för mig att de varit med om eller att de hört andra människor som gjort erfarenheterna jag skriver om. I en del fall har jag också själv upplevt dem.

Disposition

1 FRÄLSNING = FARVÄL TILL ALLA PROBLEM

- 1.1 Vad händer i frälsningen?
 - 1.1.1 Vad händer inte i frälsningen?
 - 1.1.2 Vad teologin skall vila på
 - 1.1.3 När teologin bygger på lösryckta bibelcitater
- 1.2 Påverkar frälsningen människans sinne?
- 1.3 Blir man kristen av goda gärningar?
 - 1.3.1 Vad kan människan göra själv?
- 1.4 Löser frälsningen alla psykiska problem?

2 LIDANDET

- 2.1 Kan en kristen bli deprimerad?
- 2.2 Tro och terapi

3 ÄR VÄRLDEN/JORDELIVET BARA EN TRANSPORTSTRÄCKA TILL HIMLEN?

- 3.1 Inställningen till pengar
- 3.2 Du får lönen i himlen
- 3.3 Jobba politiskt
- 3.4 Idrott – är det tillåtet?
- 3.5 Får man bli arg?
- 3.6 Får man älska sig själv?
- 3.7 Den oförlåtliga synden
- 3.8 Sex
- 3.9 Inget hokus-pokus
- 3.10 Får man vara rädd för döden?

4 SHALOM-TILLSTÅNDET

- 4.1 Klimatet
- 4.2 Skrämmas till himlen
- 4.3 Hur skall vi då agera i världen
 - 4.3.1 Församlingen

KONKLUSION

EFTERORD

LITTERATUR

1 FRÄLSNING = FARVÄL TILL ALLA PROBLEM?

1.1 Vad händer i frälsningen?

Det som händer i frälsningen har jag vid åtskilliga tillfällen avhandlat under min utbildningstid. Den wesleyanska teologin talar om en återrestaurering till vårt normala ursprung och att Han återupprättar sin bild i människan (Imago dei) (1), alltså sådana som vi människor var före syndafallet och Petrus skriver att vi får del av gudomlig natur igen. Även om detta självklart inte innebär att vi blir Gud så måste ju detta ändå betyda att något positivt händer med vårt psyke. Jones skriver att ”omvändelse är livets lag” (2). Som människa kan vi inte göra mycket mer än att säga ja till Gud och öppna oss för honom, ”du finner inte Gud genom att klättra upp till toppen av en stege av självansträngningar utan Gud kommer oss till mötes på det nedersta steget” (3).

Frälsning/omvändelse är ett erbjudande från Gud till alla människor. Och då naturligtvis med erbjudandet av alla fördelar på det mänskliga psyket som detta innebär. Idrottsmän förbereder sig inför de stora tävlingarna med kopiösa mängder träning, rätt kostintag, instruktioner från erfarna tränare etc (förhoppningsvis utan förbjudna piller och sprutor). På senare årtionden har man även börjat med mental träning. Idrottsmännen och deras tränare har insett att det inte räcker med att träna kroppen, vila och äta rätt kost utan mer och mer har man förstått att det gäller att ha med sig psyket för att lyckas nå den stora framgången. Och man kan ju säga att det är ganska inne idag att tänka på psyket och själen så att man är i harmoni. Huruvida detta gällde under Paulus och Wesleys tid är jag osäker om, men jag tror inte det var någon som upplevde det som tråkigt om själen kom i balans.

Jones använder en psykolog vid namn William James som källa när han beskriver frälsningens psykologiska faser från ett söndrat inre, samvetskval, mindervärdighetskomplex, olycklig i största allmänhet till ”1) det förut splittrade livet blir samlat till en enhet kring ett nytt centrum – Kristus 2) med frid i samvetet - accepterad av Gud känner hon sig accepterad av själva tillvaron. Hon känner sig hemma med universum och med livet självt. 3) Högre livskänsla och 4) Lycklig – givetvis lycklig, ty hennes lycka är nu inte längre något som beror på vad som händer utan på en sådan gemenskap som kan motstå alla växlingar i händelselivet. Hon kan förbli lycklig ”i trots av”, när hon inte kan vara det ”på grund av”. Hon är ”ohjälpligt lycklig” (4)

1.1.1 Vad händer inte i frälsningen?

Rubriken upplevs nog som underlig av mina läsare, men jag känner ändå att jag måste ha några rader om detta. Frälsningen innebär inte att vi utrustas med ett slags sjätte sinne och att intelligensen ökar som genom ett blixtnedslag. Det undervisas sällan om att Paulus använde

flera år, efter sitt dramatiska möte med Gud på Damaskusvägen, till att studera teologi. Studier anses inte speciellt viktiga. Istället framförs Jesu ord från Markus 13:11: ”Anden ska tala om för er vad ni ska säga”.

Frälsningen innebär heller inte att vi automatiskt får svaret på allt. Det har varit mycket inspirerande att läsa Stanley Jones tankar om lidandet, se kap 3. Många människor har berättat för mig att de tappat tron på både Gud och kyrkan när människor sagt till dem att det var Guds vilja att deras hustrur eller bäste vän dog i cancer. Gud finns i lidandet, men Han behöver nödvändigtvis inte orsaka lidandet.

I avsnittet 3.9 avhandlar jag lite om att vår hjärna inte blir synkroniserad med Guds i frälsningsögonblicket. Känslor och tankar, som den kristne får, behöver nödvändigtvis inte vara förenliga med Guds. Detta låter ju som något helt självklart, men det har inte varit helt klart i den undervisning som jag fått.

1.1.2 Vad teologin skall vila på

Ämnet har jag avhandlat tidigare, men återigen betonar jag att det är viktigt med ren förkunnelse. Wesley talade om de fyra grundpelarna: bibel, erfarenhet, förstånd och tradition. I mitt arbete som socionom är det viktigt att jag och även andra yrkesgrupper här arbetar efter principen ”väl beprövad vetenskap”. Eftersom det handlar om tro inom kyrkan så är det förstås svårt att till fullo efterleva detta, men det finns s k skrönor inom förkunnelsen som inte borde finnas där t ex den otäcka skrönan om att man gjort ett experiment på två människor i deras dödsögonblick. Man hade satt fast ett slags elektrisk mätapparat i deras huvuden som mätte den elektriska aktiviteten i huvudet. Den ena av personerna var djupt troende, den andre var ateist. Och i deras respektive dödsögonblick så slog den ena pendeln kraftigt till vänster och den andra kraftigt till höger.

1.1.3 När teologin bygger på lösryckta bibelcitater

Undervisningen har varit ytlig, även om det ofta har betonats att ju mer svart och vit förkunnelsen varit desto mer djup har predikanten varit.

Predikanter har haft fullständig koll på vad som ska ske efter döden, när Jesus skall komma tillbaka, vad som ska ske därefter, vilka som kommer till himlen och vilka som inte kommer att göra det etc. Många gånger har man försökt att prestera bevis för att deras förkunnelse är riktig och då har man i första hand inte hänvisat till ärliga och sanna människor och deras berättelser om hur de mött Gud i vardagen. Snarare har det rört sig om berättelser som utvecklats till riktiga skrönor, se 1.1.2.

Det går inte att vetenskapligt bevisa Guds existens eller att han skapat vår värld. Personligen tycker jag det är svårt när Bibelns skapelseberättelse konfronteras med evolutionsläran, men behöver det ena utesluta det andra? Docenten i experimentell cancerforskning Stefan Einhorn frågar om vi törs tro på en dold Gud. Han skriver att ”vissa händelser kommer på detta sätt alltid att undandra sig en fullständig vetenskaplig undersökning och bevisföring. Det är inte sant att det enda som existerar är det som vetenskapligt kan bevisas” (5) och han är övertygad om att ”människan har begåvats med en andlig dimension som gör det möjligt att uppleva det gudomliga” (6). Och på ett annat ställe i boken gör han ett tankeexperiment. Han leker med tanken att det kan finnas 100 sinnen i vår natur, vilket han ur vetenskaplig synvinkel inte alls finner omöjligt, men människan har ju bara fem. Om det är så, ”så ter det sig plötsligt inte bara sannolikt utan helt säkert att det finns företeelser i vår värld som vi inte kan förnimma och förstå med vår vanliga upplevelseförmåga. Om Gud endast kan upplevas med sinnen som vi saknar, så är vi hänvisade till indirekta förklaringar och känslomässiga upplevelser för att förstå det gudomliga” (7). Men hur många sinnen vi än kan skaffa oss så kan vi inte förstå Guds storhet, ”*mina planer är inte era planer och era vägar är inte mina vägar, säger Herren. Liksom himlen är högt över jorden så är mina vägar högt över era vägar, mina planer högt över era planer*” (Jes 55:8-9)

Bönen, i den undervisning som gavs, var en slags automat där varje satsad bön skulle resultera i god hälsa, bra betyg, nytt jobb etc. Bön måste väl ändå vara så mycket mer, skriver läkaren och författaren Sven Reichman, ”bön är samtalstonen i Guds rike, inte ett sätt att få det man önskar” (8). Mer eller mindre uttalat finns det ett slags policy som i vissa kristna kretsar säger att man måste ha haft framgång i livet och detta skall synas genom att man kör en ny Mercedes för att vara en bra kristen. Detta kan ju då jämföras med avsnittet längre fram där jag skriver om klimatet. Som Guds vicevärdar har vi ansvar för miljön och vi tar större ansvar om vi cyklar, åker kollektivt eller i värsta fall kör en miljöbil. Boken Framgångsteologi behandlar just ämnet framgångsteologi och där får metodismen sig en känga då författarna anklagar framförallt John Wesley för att hans tankar och idéer ligger som en av grunderna till framgångsteologin, men jag kände mig ändå ganska lugn när jag läste det eftersom jag har hört lärare på Överås som haft utläggning om just detta ämne och de har klart förnekat att det skulle föreligga något samband. Men författarna till boken har förståelse för människor som inte blir rika eller som lider av ohälsa, ”En teologi som målar tillvaron i svart och vitt och säger att den som tror rätt kommer att få framgång, kan bli en inspiration för den som är stark, men den blir ett slag i ansiktet på övriga som inte lyckats.....En teologi som lägger nya bördor på människor, istället för att lindra bördorna anser vi vara en orättfärdig teologi” (9). I det här sammanhanget kan jag heller inte låta bli att citera en präst i Metodistkyrkan, som jag

dock låter få bli anonym, som yttrade följande efter en gudstjänst där en av de medverkande berättat om att Gud gett henne 10 000 kronor och han hade gjort det strax efter det att en person hade dött: ”Jag är allergisk mot vittnesbörd som berättar att Gud gett en människa 10 000 kr när det finns så många andra som knappt har mat för dagen. Har Gud inte viktigare saker för sig”.

Bön är ändå viktigt. Martin Luther lär ju ha sagt att ”idag är jag så stressad att jag är tvungen att avsätta mycket tid i bön”. Hur mycket sjukskrivning skulle ett sådant råd kunna förebygga och hur mycket skulle vår samhällsekonomi tjäna på det? Och teologie doktorn Carl-Axel Sahlberg berättar i sin bok om verksamhet bland utslagna människor i Stockholm om när han träffade en koreansk kvinna, när han höll på att bygga upp arbetet på Plattan, som tyckte att de hade glömt bort bönen. Detta höll ju inte Sahlberg med om, men när kvinnan föreslog att de skulle be två timmar per dag så slog han först bakut. Men sedan gick han henne till viljes och det gav resultat.

Men Gud svarar inte alltid på bön, eller rättare sagt han svarar inte alltid som vi vill att han skall svara. Runar Eldebo berättar i sin doktorsavhandling om Emil Gustavsson som bla skrivit en del psalmer och sånger. Redan i slutet av tonåren började han att få problem med hälsan och detta fick han sedan fortsätta att leva med och han gick sedan en tidig död till mötes. Men mitt i hans bekymmer med en mag- och tarmsjukdom så ”fördjupades hans gudstro och frågorna kring avsikten med hans liv” (10)

1.2 Påverkar frälsningen människans sinne?

Hur mycket omvändelse predikas det idag inom den svenska metodismen? Det finns förmodligen ingen som kan ge ett enhetligt svar på detta, men jag tror inte många protesterar om jag säger att det är ganska ovanligt. Enligt Svenska Sändebudet (någon gång under 2005) så sker vår kyrkas mesta och framgångsrika arbete på våra junior- och scoutläger. Och skulle man göra en undersökning bland svenska metodister så skulle troligen stort antal av dessa säga att de blev omvända på ett läger.

Jesus betonade frälsningens/omvändelsens nödvändighet, ”*Sannerligen....Om en människa inte blir födda på nytt kan hon inte se Guds rike*” (Joh 3:3). Omvändelsen kan se olika ut för olika människor. En del upplever den som ett blixtnedslag, för andra kan det vara en procedur som tar lång tid. Men en äkta omvändelse skall enligt Jones kännetecknas av ”en förvandling av karaktär och liv, åtföljt av en yttre förändring som konsekvent korresponderar med den inre förvandlingen” (11). Detta är en erfarenhet som jag själv kan intyga efter att under åren sett ett antal människor som blivit omvända och dessa har ganska snart visat upp en inre harmoni och trygghet som även återspeglats i det yttre beteendet. Jag har också hört icke-

kristna människor (som kanske t om har utgett sig för att vara ateister) som med förundran beskrivit vad som hänt med en människa ”som gått och blivit frälst”.

Behovet av harmoni, trygghet och ro är enormt i vårt samhälle och människor lägger ner enormt med pengar för att uppnå en högre grad av detta. Hur mycket pengar köper inte svenska folket alkohol för? Hur många ”lycko-piller” säljs inte på våra apotek? Och hur mycket har inte vår offentliga och privatpraktiserande psykiatri att göra? Detta är också en enorm utmaning för kyrkan i Sverige, ”det avgörande provet på en kyrkas berättigande ligger däri att den inte bara kan få människor utanför kyrkan omvända utan också åstadkomma en förvandling bland sina egna medlemmar. Om den inte kan bådadera, då är den på väg utför” (12). Allvarligt så måste vi väl ställa oss den frågan inom kyrkan om vi kan erbjuda detta eller har vi stelnat och bara lever på det som hände för många år sedan? Det är tragiskt med f d idrottsmän som var firade och framgångsrika i sin ungdom, men som nu vid mogen ålder inte kan leva i nuet utan bara försöker att återvända till flydda dagar trots att de för länge sedan är glömda av omgivningen. Det är inte ovanligt att man hör äldre människor, när det blir tillfälle att berätta om egna upplevelser i kyrkan, prata om upplevelser man haft för 40-50 år sedan. Är man snäll kan man kanske säga att detta beror på att närminnet avtar med åren, men att gamla upplevelser sitter kvar. Det är dock högst tveksamt att detta är orsaken. Jones säger att ”andligen lever många på genljudet av sina egna stämmor – ekot av det som en gång hänt i stället för på erfarenheter i nuet” (13)

1.3 Blir man kristen av goda gärningar

Många blandar ihop Gud med jultomten. Föräldrar har väl i alla tider använt jultomten i sina ambitioner att få snälla och väluppfostrade barn, ”om du är snäll så kanske jultomten kommer med en ny cykel”. Och sen anstränger sig barnet till det yttersta att göra det som föräldrarna vill – åtminstone så länge de är iakttagna. De säger endast snälla och vackra saker och oftast kommer sedan jultomten med den där häftiga cykeln.

Viss undervisning i kyrkan kan liknas med denna uppfostringsmetod. Gör vi goda saker så är vi mer eller mindre garanterade att vi får goda saker tillbaka och att vi t om kan köpa oss frälsning och hälsa. Författaren och läkaren Sven Reichman skriver att ”Gud vill att vi skall be eftersom han själv vill dela med sig. Men tiggandet kan missbrukas och det kan bönen också. Därför avgör Gud själv när han vill ge och hur” (14).

1.3.1 Vad kan människan göra själv?

Den här banala och barnsliga sättet är nog ändå inte så barnsligt. En munk vid namn Pelagius hade redan på 3 – 400-talen efter Kristus tankar om att Guds nåd egentligen var överflödiga.

Människan kunde bli frälst genom att uppfylla kraven som ställdes av Gud genom kyrkan, ”som t ex att uppfylla buden, utöva fromhet och yttre deltagande i kyrkans ordning” (15).

Tankar har också framförts om att man köpa sig frälsning.

Frälsningslärorna är många. John Wesley talar om att människan inte kan göra sig förtjänt av frälsningen, ”men den fritar inte människan som mottar ansvar” (16) Människan ska reflektera Guds kärlek till omvärlden och vi skall vara salt och ljus i världen.

När vi nu har konstaterat att goda gärningar är en frukt av frälsningen så borde vi ju ställa oss frågan om frälsningen är en engångshändelse och sedan gör den frälsta människan goda gärningar i tid och otid. Eftersom min förra uppsats här på Överås handlade om Wesley och hans syn på helgelseläran så går jag inte närmare in på den här, men under 1.4 tar jag ändå upp lite om helgelsen.

Disciplinen kan inte hjälpa oss att nå fram till frälsningen. Att förändra vårt jag genom att tvinga oss till att tänka goda tankar, göra goda gärningar och till vår hjälp för att klara detta så kanske vi tar till meditation och fasta, men det är dömt att misslyckas. Tvärtom skapar det bara inre spänning och oro. Detta sätt att agera påminner lite om en episod som den underbare komikern Hasse Alfredsson berättar om i en av sina otaliga ”Lindeman-historier”: En dag är han ute och går med sin hund och han möter en annan hundägare. Den andre hunden ser vid första anblicken hur fridfull ut som helst, men plötsligt får den ett utfall mot Lindemans hund. Lindemans hund blir sliten i stycken och sedan uppäten. Lindeman kunde inte göra något och när väl den egna hunden är uppäten så frågar han den andre vad det är för ras på hans hund. Det kan inte den andre svara på, men berättar att ”innan jag kapade av honom svansen, innan jag filade ner hans tänder och innan jag målade honom vit – då var det en krokodil!”

Däremot är disciplin en frukt av omvändelsen – inte roten (17) och Stanley Jones fortsätter att hänvisa till Kol 2:6,7: ”När ni har mottagit Kristus och vandrar i Honom skall ni låta er uppbyggas i honom och befästas i tron”. I denna process skall vi ta emot från Gud och på detta skall vi svara med vårt engagemang. Jesus levde som han lärde. Det var inte bara undervisning till människorna utan innan han kunde undervisa och tjäna människorna så studerade han först Skriften, sedan bad han och sedan följdes detta av undervisning en tid innan han åter började att studera och be. När Gud får förvandla oss så sker undret, ”good fruit only grows on a good tree, and the goodness of the tree (or the person) is based upon the action of God” (18).

“Utbrändhet” eller ”har gått in i väggen” är begrepp som många människor idag känner till. Antingen har man själv upplevt det eller också känner man andra som gjort det. Efter att ha arbetat halvt ihjäl sig under en längre tid för att hjälpa andra människor eller det egna företaget/arbetsplatsen utan att själv få någon påfyllning så sker förr eller senare kollapsen.

Samma sak i vårt andliga liv: fyller vi inte på krafterna med bön och bibelläsning så har vi till slut inga krafter kvar till andra människor. Och på samma sätt så blir vi så fyllda till bristningsgränsen att vi till slut spricker om vi bara ägnar oss åt bibelläsning och bön utan att ge något vidare till andra människor. Detta kan också liknas vid en idrottsmans förberedelse inför en viktig tävling eller match. Minutiöst börjar idrottsmannen att förbereda sig några dagar i förväg med att äta ordentligt och ladda upp mentalt. När matchdagen sedan kommer är idrottsmannen totalladdad, både fysiskt och psykiskt, och om då matchen av någon anledning skulle bli inställd så står han/hon där med kroppen full av energi och adrenalin. Om då inte idrottsmannen försiktigt går ner i varv så finns det risk för att överskottsenergin går ut över något annat eller i värsta fall ut över en annan levande människa. Min handledare, från tiden jag var ett-åring, Wiggo Carlsson träffade en gång en kvinna som upplevt mycket av Guds storhet. Då åkte kvinnan land och rike runt bland olika kyrkor och kristna och berättade om vad hon varit med om. Hela tiden träffade hon bara kristna människor och min handledares omdöme var att sådana personer blir ”lätt inpyrda”.

Jones verkar ha varit förankrad i vetenskapen, men också i jordmyllan. Därför fortsätter han att ge ytterligare råd om hur vi skall bevara vår frälsning och växa i den. Och dessa råd handlar återigen om daglig bön och bibelläsning, men också vikten av att handla rätt mot omgivningen, utvidga ”vår verkningskrets av vår omvändelse” (så att nya människor får kontakt med evangeliet), ge tionde av våra inkomster, förvalta vårt pund, släppa vanor som vi inte kan kristna etc (19)

John Wesley var övertygad om att tron inte var någon privatsak, ”kristendom är en social religion, att göra den till något annat är att ödelägga den” (20), till skillnad från vad många människor idag tror och tycker och Jones berättar massvis med levande exempel i sin undervisning och han berättar bl a om en man som blev förvandlad och det största beviset på hans förvandling var att han började hjälpa andra till förvandling (21)

1.4 Löser frälsningen alla psykiska problem

Många människor känner sig underlägsna inför mänskliga auktoriteter och man har därför inga argument att sätta emot när frälsningen beskrivs som en förvandling från total olycka till saligheternas salighet. Förhoppningsvis får man väl lite mer ifrågasättande när man kommer upp i åldern. Visst kan Gud förvandla en människa och visst blir en människa betydligt lyckligare efter en naturlig omvändelse. Men det finns ändå människor som, i mitt tycke, är hur fina och goda kristna människor som helst, men som ändå inte mår psykiskt bra. Jones skriver att ”det finns ingen framtid för kristen helbräddagörelse av kroppen genom bön,

såvida inte denna bön förenas med sund psykologi och sunda fysiologiska metoder” (22). Även jag själv drabbas ibland av tungsinne och depression och ska jag då ta detta ett tecken på att jag inte är omvänd? John Wesley behandlar också ämnet (säg det ämne som han inte behandlat). Först behandlar han den naturliga reaktionen som vi drabbas av när föräldrar går bort eller när, hemska tanke, barn dör. Jag har fått höra att detta skall vi som kristna inte reagera för alls, eftersom vi skall vila helt i Gud. En tår på begravningen har hos somliga setts som att den människan ”inte har det bra med Gud”. Men Wesley slår hål på den myten genom att säga att ”i alla dessa fall inte bara kan vi, nej vi bör bli upprörda: det är Guds mening att vi skall bli det. Han vill inte att vi skall vara stockar och stenar” (23).

Wesley menar att kristna kan drabbas av bedrövelse. Det kan vara lätt att som enskild kristen i den situationen att känna sig utestängd från Gud. Wesley för en intellektuell diskussion om detta och drar slutsatser av fyra steg:

- 1) Vad är det för slags människor som lider?
- 2) Vad för slags bedrövelse de lider?
- 3) Vilka orsakerna är?
- 4) Vilka följderna därav är? (24)

Utan att i detalj gå in på vad Wesley menar skall uppfyllas i varje steg så är väl det här ett exempel på när den enskilda människan behöver hjälp och vägledning, inte bara ett ”jag skall be för dig”.

När man läser Jones i Nyckeln till Livet kan man kanske få för sig att depression och psykiska svårigheter inte hör hemma hos en person som bekänner sig som kristen. Det känns då riktigt skönt att läsa hans tankar i en av sina andra böcker, Kristus och det mänskliga lidandet. Där är han i mitt tycke mer nyanserad när han i det andra kapitlet tar upp att kristna visst kan drabbas av både den ena och andra olyckan. Enligt Jones kan vi drabbas av fysiska sjukdomar och även om Gud har förmågan att hela så är inte detta säkert att detta sker med alla kristna. Och ekonomisk olycka kan drabba alla och vi kan bli utsatta för förtal och kanske t om bli förföljda. Det finns bekännande kristna som sagt att de varit så nere att de allvarligt funderat på självmord, men att ändå Gud gett dem så mycket styrka att de åtminstone orkat fortsätta att leva. Stanley Jones berättar att han medverkat till upprättandet av ett psykiatriskt institut och vid grundandet bestämde man att ”psykiatri utövad under kristen ledning, i kristen anda och med kristna motiv har till syfte att hjälpa patienten att mental och emotionellt uppnå tillräcklig rörelsefrihet för att genomföra en intelligent överlåtelse av sig själv åt Gud”(25) Omvändelsen är ”en förvandling från att vara en självupptagen människa till en människa med Gud i centrum” (26) Detta kan ju tyckas vara att försaka sig själv, men Jones skriver att ”självförnekelsen slutar med att du vinner dig själv och hela världen” (26). Detta måste ju

vara terapi för människan. Under mina år som socionom har jag ibland noterat att terapi många gånger lett till att människan bara blivit mer fastlåst i sina tankemönster och problem. Hjärnan har tagit till sig kunskaperna, men inte hjärtat. En humoristisk historia om detta är mannen som gick in på en pub och beställde en öl. Han fick den, drack upp den och efter ett tag blev han kissnödig. Han ställde sig då vid baren och kissade. Bartendern blev förstås mycket arg och skällde ut mannen och mannen blev mycket ångerfull. Han bad tusen gånger om ursäkt och bartendern var inte långsint så han blev förlåten. Då beställde mannen in en ny öl och givetvis kissade han på nytt bredvid baren. Den här gången förlät bartendern honom inte utan slängde ut honom och det sista han sa till mannen var att han skulle gå i terapi. Ett år senare kommer mannen in på nytt och beställer in en öl. Bartendern känner igen honom och vägrar först, men då berättar mannen att han tagit bartenderns ord på allvar och verkligen gått i terapi. Då veknar bartendern och ger honom en öl. Och då upprepas snart vad som hände året innan. Han kissar på nytt bredvid baren. Bartendern blir vansinnig och skäller på honom och säger att ”du sa ju att du hade gått i terapi”. Och då svarar mannen:

- Det har jag också. Och nu skäms jag inte alls för mitt beteende.

Terapi gå så ofta ut på att stärka jaget och i en tid då självskheten kanske florerar mer än någonsin och man tycker att hela tillvaron går ut på att man skall satsa på att förverkliga sig själv då känns det kanske lite mossigt att citera Jones: ”Jaget måste tyglas. Men den kristna vägen innebär inte att sätta töm på jaget utan att jaget skall låta sig helgas. Överlåtelsen av jaget betyder att jaget avskiljes och helgas. Och då befinner du dig inte i krig med dig själv utan i samverkan med ett helgat jag” (27) Men här kommer också Jones in på tankarna som jag försökte skriva om i min Bacheloruppsats, nämligen helgelsen. Överlåtelsen har skett, men den måste förnyas varje dag och hela tiden utvecklas till ännu djupare gemenskap. Helgelsen leder ju till att vi får mer och mer av gudomlig natur, dvs blir mer och mer lika Gud. Eller som Jones skriver ”om Gud har skapat oss till sina avbilder, då måste han ha låtit inskriva sitt eget djupaste behov i oss – behovet att älska och att bli älskad” (28). Och han fortsätter med att ”omvändelse är omvändelse av vår kärlek” (29). Detta kan inte ske genom en befallning till oss om att vi skall älska utan ”för att frälsa oss i vårt väsens djup måste Gud uppenbara sin natur på ett sätt som verkar otroligt och omöjligt. Han måste uppenbara detta på ett kors” (30)

Jones citerar och hänvisar till många välutbildade människor. Han hänvisar till en psykolog vid namn Grace Stewart och säger att ”det finns tre väsentliga behov hos människan: kärlek, behovet av att betyda något och trygghet” (31). Många människor har saknat kärlek och omtanke under sin uppväxt. Föräldrar som inte brydde sig eller föräldrar som missbrukade

och som slog sina barn är vanliga teman. I många fall ledde detta till bekymmer längre fram i livet och ett vanligt sätt som detta yttrat sig på är värk i kroppen.

Det var mycket som gick i kras i syndafallet, bl a vår kärlek. Detta ser vi så otaliga bevis för idag i vårt samhälle där vi lägger vår kärlek på bilar, sex, droger, karriär etc, men ”när vi överlämnar oss åt Kristus så tar han hand om vår vanställda kärlek och sätter sin egen kärlek i dess ställe” (32). Och Paulus skrev, för snart 2000 år sedan, att ”störst av allt är kärleken”. Jag är långt ifrån säker på att mina arbetskamrater skulle hålla med mig om jag skulle citera Stanley Jones när han skriver att ”Jesus visste vad människor just nu vetenskapligt håller på att upptäcka – förbindelsen mellan synd och sjukdom” (33). Skulle jag eller någon annan ta upp med våra gäster som vi utreder att det kan finnas ett samband mellan hans/hennes ohälsa och synd, ja då är jag inte säker på att den personen skulle få jobba kvar så länge till. Men efter en förklaring om vad synd är så skulle nog förståelsen vara större, ”hela Bibeln betraktar synden ytterst som en avvikelse från Guds vilja och lag.....och avvikelserna är också brott mot den mänskliga samlevnaden, t ex svek, förtryck och hänsynslöshet” (34). Med den definitionen är det berättigat att fråga hur mycket synden kostar, i pengar och mänskligt lidande, för det svenska samhället i form av sjukskrivning?

1 sid 455	Meistad; Frälsningens väg
2 sid 50	Jones; Nyckeln till livet
3 sid 54	Jones; Nyckeln till livet
4 sid 70	Jones; Nyckeln till livet
5 sid 44	Einhorn; En dold Gud
6 sid 49	Einhorn; En dold Gud
7 sid 44	Einhorn; En dold Gud
8 sid 59	Reichman; Gud är inte auktoritär
9 sid 131	Hammbre; Framgångsteologi
10 sid 159	Eldebo; Den ensamma tron
11 sid 25	Jones; Nyckeln till livet
12 sid 43	Jones; Nyckeln till livet
13 sid 45	Jones; Nyckeln till livet
14 sid 58	Reichman; Gud är inte auktoritär
15 sid 73	Meistad; Frälsningens väg
16 sid 78	Meistad; Frälsningens väg
17 sid 281	Meistad; Frälsningens väg
18 sid 353	Klaiber; Living grace
19 sid 282-294	Jones; Nyckeln till livet
20 sid 266	Meistad; Frälsningens väg
21 sid 294	Jones; Nyckeln till livet
22 sid 113	Jones; Är Guds rike ett faktum
23 sid 224	Wesley; På Bibelns grund II
24 sid 217	Wesley; På Bibelns grund II
25 sid 37	Jones; Nyckeln till livet
26 sid 78	Jones; Nyckeln till livet
27 sid 94	Jones; Nyckeln till livet
28 sid 101	Jones; Nyckeln till livet
29 sid 102	Jones; Nyckeln till livet
30 sid 102	Jones; Nyckeln till livet
31 sid 109	Jones; Nyckeln till livet
32 sid 23	Jones; Nyckeln till livet
33 sid 140	Jones; Är Guds rike ett faktum
34 sid 1337	Bibeln, uppslagsdel

2 LIDANDET

Det är populärt att predika att Gud är kärlek. Kan Han då finnas i lidandet? Eller sänder Han lidandet? Resonerar Gud något i stil med att ”den där Anders Hildingsson han är så ful och dum så han ska jag minsann hitta på en riktig prövning till”? Bibeln talar om lidande. Jesus själv, Guds egen son, fick lida under de år han vandrade på jorden. I första Petrusbrevet talas det om kombinationen lidande och glädje. En kombination som ter sig mycket konstigt och mossigt i vår tid när liv mer eller mindre jämförs med framgång, rikedom, ungdom ära osv. I de populära dokussåporna som nu går i var och varannan TV-kanal så var det en gång en äldre man i 40-årsåldern som ville ta chansen. Trots att det mestadels var ungdomar som ställde upp. På det här sättet ville mannen ta chansen innan det blev för sent att bli en berömd sångare. Och på det sättet få tal del av detta livets goda i form av ära, pengar, kvinnor (eller män), snygga bilar etc, men den åldrige sångaren blev hånad av jury och programledare för sin ålder och naturligtvis åkte han ut direkt. Men för att återgå till Petrusbrevet så kan Gud mycket väl pröva en människa, men gör det inte för att vara elak, utan för att 1) den enskildes tro skall renas och växa 2) på detta sätt få människan att dela Kristi lidanden och Kristus förenar ju lidande och härlighet. Får vi nu då dela lidande så skall vi också en gång få dela härligheten 3) När vi lider, så vilar Guds Ande över oss och Petrus (eller vem nu författaren var) skriver att ”saliga är ni om ni skymfas för Kristi namns skull” (1)

Det har predikats att prövningar är ett resultat av tidigare generationers synd eller egna lagöverträdelser (2). Det berättas om två grannar som var osams. Riktigt ordentligt osams. En dag skulle en tredje granne hälsa på en av dem och det visade sig då att han låg ute i jordgubbslandet och rensade. Grannens hustru märkte inte att den tredje grannen kommit utan hon öppnade fönstret och skrek:

- Det är ju lustigt att du får några jordgubbar, du som är så elak! (Detta uttalande är starkt censurerat)

Det finns de som förespråkar att det finns ett samband mellan synd och sjukdom eller andra prövningar. Klaiber och Marquardt slår fast att ”in fact, there are no places in the Bible that speak directly of this relationship between sin and sickness” (3). Prövningar kommer nödvändigtvis inte från Gud, men alla prövningar kan vara ett tillfälle till att komma närmare Gud. Varje gång jag hört människor berätta om Guds närhet när livet visar sin baksida så väcker det min förundran. För att inte tala om vilken förundran det väcker hos mina kollegor som inte är troende. Jones berättar om hur Johannes kastades i fängelse, men det hindrade inte Jesus till att förkunna det glada evangeliet. ”Jesus erkänner det mänskliga lidandets faktum. Han förklarar det inte; ännu mindre bortförklarar han det” (4). Han mötte lidande och

orättvisor, han ville inte fly dem trots att det hade varit en enkel match för honom att göra så, utan istället omvandlade han dem till något högre. I öknen frestades Jesus av djävulen, ”men Han omvandlade frestelsen till ett vittnesbörd. Han använde det onda till att rusta sig för att förgöra det onda” (5)

Wesley menar att Gud tillåter prövningar för vissa människor pga att deras tro skall provas, liksom guld gör detta i elden. ”Och nu vet vi att guld som provas i eld, därigenom renas så att slagget avskiljes därifrån” (6) Ett ytterligare resultat av prövningen är ”att deras kärlek skulle förökas” (7)

För en del år sedan var det en man som var misstänkt för rattonykterhet. Han hade vuxit upp i en kristen miljö, men han hade aldrig själv blivit en kristen. Han blev en duktig i sitt yrke och mycket framgångsrik, men snart tog alkoholen kontrollen över honom. Han berättade att han bett ett antal gånger till Gud att han skulle komma ifrån alkoholberoendet, ”men jag ville egentligen inte det”. Så hände det tragiska att han körde rattonykter, men som tur var så blev ingen skadad. Men han tyckte själv att det var fruktansvärt genant att han blivit tagen av polisen.

- Men tydligen behövde Gud skicka den här olyckan på mig för att jag skulle inse allvaret.

Han slutade med alkoholen och är än idag helt nykter. Och dessutom blev han troende.

Men, utan att kunna hitta någon källa så måste vissa prövningar orsakas av att människan brutit mot människornas spelregler här på jorden. Många säger ju, både i och utanför kyrkan, att ex aids är ett exempel på Guds straff till människorna. Men är inte detta snarare ett resultat av att människor brutit mot spelreglerna som Gud gett oss genom att byta partner var och varannan natt?

2.1 Kan en kristen bli deprimerad?

Låt mig först slå fast att vi har en stor Gud. En Gud som är intresserad av oss och som kan ”skrata med oss och som kan gråta med oss”. Vi tror inte på en Gud som finns ”långt bortom rymder vida” utan som finns närmare än luften vi andas. Låt mig också slå fast att Stanley Jones har rätt när han säger att bli kristen/omvänd/frälst eller vilket vokabulär vi än använder så innebär detta ett lyft för den enskilda människan. Jag ifrågasätter inte det minsta som jag skrev i min Bachelor-uppsats att helgelsen innebär att få mer och mer av gudomlig natur. Men trots allt detta så tror jag att en kristen kan få problem med depression och tungsinne. Men detta är något som det inte pratas om så mycket i frikyrkan utan man sopar hellre problemet under mattan och säger till den drabbade att han eller hon skall rycka upp sig. Nej,

vi skall inte ”begå misstaget att blanda ihop det andliga och det själsliga och tro att det är samma sak. De flesta depressioner har fysiska eller själsliga orsaker” (8).

Stanley Jones skriver inte så mycket om detta problem i sin bok Kristus och det mänskliga lidandet och han talar inte så mycket om behovet av terapi eller psykofarmaka (i den mån det fanns så mycket av detta i mitten av 30-talet). Däremot tycker jag hela boken är en enda terapi. När han förklarar den kristna inställningen till lidandet så tror jag att detta kan vara terapi för den enskilda människan och jag vet också exempel från verkliga livet där boken har fungerat som terapi för en djupt deprimerad människa. En man, som då befann sig mitt i livet, berättade att han fick en sådan våldsamt livskris att han inte visste om han skulle orka fortsätta att leva. Han var inte kristen, inte utåt i alla fall. Men han hade släktingar som var det och en av dessa hade gett honom ett par böcker av Stanley Jones att läsa. Han gjorde det och texten i böckerna fungerade som terapi för honom och han orkade komma tillbaka till livet. Många förundrades då över att ”en gammal bok av Stanley Jones” kunde hjälpa honom.

”Att vara kristen garanterar inte att man är oemottaglig för depressioner och är man deprimerad innebär det inte alls att ens tro bli ogiltig” (9). Förkunnare och präster för fram budskapet att den deppade är sämre kristen eller att det beror på obekända synder. Visst, det kan bero på obekänd synd och att den enskildes relation med Gud är trasig, men det är inte dessa fall jag talar om här. Jesus sa i sin bergspredikan ”Saliga ni som sörjer, ni skall bli tröstade” (Matt 5:4). Detta visar att Jesus själv kände till problemet.

Efter frälsningsupplevelsen har vi samma gener och vi bär på samma upplevelser från barndom och senare i livet. För att helgelsen skall få full effekt så tror jag att den enskilde behöver vägledning i vad som är psykologiskt och vad som är andligt. Det var en gång en kvinna som var medlem i frikyrkan och de flestas omdöme om henne var att hon var en djupt troende och fin kristen människa. Och hon tog ofta tillfället i akt i sin kyrka att berätta om hur lycklig hon var och hur god Gud var. Men så slog depressionen till och hon var helt säker på att Gud hade slutat att älska henne. Hon tyckte att hon hade gjort saker som Gud inte kan förlåta. Det spelade ingen roll vad man sa till henne, ingen nådde fram till henne.

Även en så stor profil inom kristenheten som Frank Mangs hade problem och sedan han genomgått sin skilsmässa så fick han ”psykiskt magsår, han upplevde sig kroniskt ensam, han drömde i bilder av total kollegial utstötthet och han längtade bort från ett liv han inte längre orkade leva” (10)

Vad är då orsaken till att vi drabbas av depressioner? Orsakerna kan vara:

- 1) Fysisk. Ett exempel på detta är en kvinna som blir deprimerad före menstruation eller efter en förlossning

- 2) Psykisk. Här finns det olika skolor inom psykiatrin och man förklarar orsakerna lite olika, men ex så talar Freud om att vårt beteende påverkas av omedvetna impulser, speciellt sådant som bottnar i barndomsupplevelser
- 3) Andlig. Konstigt nog drabbar denna, enligt dr John Lockley, nästan uteslutande icke-kristna människor och det kan då handla om livet som upplevs som meningslöst ("leva några år och sedan dö"). (11)

Detta, som är skrivet på senare år, kan gott jämföras med det som Wesley skrev på 1700-talet, se avsnitt 1.4.

2.2 Tro och terapi

Jag vet egentligen inte om Stanley Jones skriver speciellt mycket om att man som kristen även kan behöva terapi och själavård för att psyket skall må bra. Hursomhelst så finns det andra författare och teologer med metodistanknytning som skriver desto mer. Göte Bergsten är kanske den främste av dessa och han var en av grundarna av S:t Lukasstiftelsen som än idag, snart 60 år senare, har hög status inom den svenska psykoterapin. Vi kan också gå tillbaka till John Wesleys tid. Som bekant så predikade han inte bara frälsning och han menade inte att alla problem var lösta för människan den dag hon bestämde sig för att vilja bli ett Guds barn. I tidigare arbeten under min utbildning har jag försökt att återge den tidiga metodismens arbete med klasser och band som organiserades parallellt med gudstjänster och väckelsemöten. Även om det inte var några professionella ledare i dessa grupper som hade en gedigen utbildning i psykologi så är jag helt övertygad om att det vilade en djup terapeutisk anda i dessa grupper och därför fick inte deltagarna bara ledning i vad som står i Bibeln. Göte Bergsten menade att "människan är en samlingsplats för motstridiga krafter" (12). Den enskilda människan står mitt uppe i en konflikt mellan två krafter: ytterst mellan Gud och satan. Detta betyder dock inte att människan bara kan vara passiv och hoppas på seger för det goda, för det finns saker som människan "kan och skall göra för att inre omställningar skall ske" (13). Bergsten talade mycket om "andliga övningar, bön, meditation och retreat" (14) Samtidigt med detta så var han också öppen för nya influenser som kom på den här tiden inom psykologi och psykoterapi.

Skall och behöver man som kristen gå i terapi? Det är inte lätt att svara ja eller nej på den frågan utan att först utveckla den något. Det finns kristna människor som börjat att må mycket bättre efter terapin, men det finns också exempel på människor som efteråt mått betydligt sämre och som kanske också har tappat tron. Orsaken till resultatet har ofta berott på terapeutens inställning till tron och jag har hört terapeuter som sett som sin stora uppgift i terapin att få den troende till att inse att Gud bara är fantasi eller som Göran Bergsten skriver

”det finns sådana som anser att de inte är färdiga med analysen eller terapin med den religiöst troende människan förrän de kunnat visa att tron i grunden är narcissistiska fenomen” (15). Den stora gurun inom psykoterapi är ju Freud och det är ju allmänt känt att han inte värderade tro och religion speciellt högt. Psykologer, socionomer och andra som kommer i kontakt med psykoterapi är i grunden lika andra människor och därför blir det ofta svart eller vitt det mesta för dem, speciellt när man skall hänvisa till vad deras stora guru eller läromästare säger. Och har då Freud sagt att religion inte är bra, då är den inte bra! Detta är något som ofta går vidare från en generation av psykoterapeuter till nästa då ”den intellektuella atmosfär i vilken utbildningen psykolog eller psykoterapeut sker är i stort negativt kritisk till frågan om religiös hållning eller struntar i den ” (16). Undantaget till detta påstående är ändå S:t Lukas. Men så fortsätter Bergsten med att skriva att ”det finns andra som ser tro och religion som något som i sig alltid befrämjar den psykiska hälsan” (17). Han slutar inte sitt argumenterade där utan han berättar vidare om människor som i terapin gjort upplevelser så att de blivit troende människor eller utvecklat ett behov av att be.

Psykologi, själavård och psykoterapi var tämligen okända begrepp på Bibelns tid, men under 4.3.1 citerar jag Carl-Erik Brattemo och han menar att själavård inte alls är något okänt begrepp i den unga kyrkan. Naturligtvis fanns det där, även om de själva troligen inte visste vad det kallades själavård, och det Paulus återger i ex Ef 4:25-32 är väl grunder som många skulle vara glada för om de hade uppnått hos sina klienter avslutad terapi: Tala sanning, gå inte och lägg er arga, dela med er, prata inte strunt, bli inte arga i onödan, visa medkänsla och förlåt varandra. Om en privat psykoterapeut, som kanske debiterar 750 kr per timma, uppnår detta efter två års terapi (och en totalkostnad på ca 78 000 kr) med sin klient så känner sig nog terapeuten nöjd med sitt arbete och klienten skulle må betydligt bättre.

1	sid 180	Olsson; Första Petrusbrevet
2	sid 63	Jones; Det mänskliga lidandet
3	sid 144	Klaiber&Marquardt; Living grace
4	sid 68	Jones; Det mänskliga lidandet
5	sid 70	Jones; Det mänskliga lidandet
6	sid 229	Wesley; På Bibelns grund II
7	sid 230	Wesley; På Bibelns grund II
8	sid 17	Lockley; Deprimerade kristna – finns vi?
9	sid 23	Lockley; Deprimerade kristna – finns vi?
10	sid 110	Eldebo; Den ensamma tron
11	sid 38	Lockley; Deprimerade kristna - finns vi?
12	sid 66	Brattemo; Göte Bergsten
13	sid 67	Brattemo; Göte Bergsten
14	sid 67	Brattemo; Göte Bergsten
15	sid 11	Bergstrand/Brattemo; Tro i psykoterapi
16	sid 27	Bergstrand/Brattemo; Tro i psykoterapi
17	sid 11	Bergstrand/Brattemo; Tro i psykoterapi

3 ÄR VÄRLDEN/JORDELIVET BARA EN TRANSPORTSTRÄCKA TILL HIMLEN?

Björn Cedersjö, lärare på Örebro Missionsskola, har i sin doktorsavhandling *Bortom syndakatalogen* gjort en mycket intressant studie om frikyrkomedlemmars förhållningssätt till ”världsliga saker”. Han konstaterar att detta förhållningssätt förändrats under årens lopp och han citerar en man, född 1944, som är uppväxt inom Örebromissionen: ”Vi 50-åringar har växt upp i en mycket speciell tid i frikyrkan. När vi var små var allt förbjudet, när vi blev vuxna blev allt tillåtet. Jag tror att många blev vilsna i 20-30-årsåldern” (1). De exempel som jag kommer att ta i det här avsnittet kanske syns lite underliga för yngre människor, men det är saker som har florerat i mitt huvud mer än en gång. Trots att jag idag kan skratta åt mycket av det.

Ofta sjöng vi ”Jag följer korset och lämnar världen”. Exakt vad som var världen var lite svårt att definiera och Cedersjö skriver att ”min undersökning har visat hur begreppet världen eller världsligt fungerat som ett samlingsnamn för sådant som inte anses tillhöra en kristen livsstil eller sann kristendom” (2). Världen var ett hot som riskerade att ”förleda människor och locka dem att inte söka Gud och vara Honom trogen” (3).

3.1 Inställningen till pengar

Gå bort och sälj allt du äger och ge till de fattiga så skall du få en plats i himlen (Jesus)

Inställningen till pengar och jordisk rikedom har minst sagt varierat i kyrkans historia och bland kyrkans medlemmar genom åren. Vi har personer som varit fruktansvärt rika så att de inte haft en aning om vad de ska göra med alla sina pengar. Och de har sagt att de varit helt övertygade om att det varit Gud som gjort dem rika och man har hänvisat till bibelord som styrker att de skall vara rika medan andra får leva betydligt fattigare. Framförallt under 70-talet fanns det personer som hade politiska värderingar som låg långt ute till vänster och deras kritik mot kyrkan var att den oftast ställde sig på de rikas sida. Kommunismen påstod ju också ofta att religioner var ett opium för folket. Stanley Jones predikade att evangeliet stod på folkets sida och att det kämpade för mänskliga rättigheter, men ”religionen var ett

sömnmedel, emedan den inte ville tillåta människor att tänka, och emedan den stod stödjande bakom den omänskliga tsaristiska regimen” (4). Inte undra på att Stanley Jones blev anklagad för att vara kommunist i USA under den tiden då man jagade kommunister i varenda buske. På ett annat ställe säger Jones att ”när vi trycker ner andra människor, så följer vi själva med. Genom att lyfta andra växer man själv” (5). Ett resultat av syndafallet var ju att den mänskliga naturen blev skadad och ”alla rörelser består av människor och riskerar att gå fel. Så är det också med den kristna kyrkan. Trots att hon bekänner sig till en korsfäst herre, som avrättades av den tidens makthavare, har kyrkan inte sällan lierat sig med makten och själv gått in i förtryckarens roll” (6).

Det finns också ett antal kristna människor som tagit Jesu ord på allvar om att gå bort och sälja allt vad de äger och ge till de fattiga. Sedan har man bosatt sig långt utanför civilisationen och levt på allmosor från andra människor. Det fanns en sång som man förr brukade sjunga i samband med kollektupptagningen i gudstjänsten och den innehöll ett par strofer som gick i stil med:

”Gud har inga pengar, pengarna har vi”.

John Wesley såg inte pengar som något ont, bara något som man kunde använda fel. Enligt Wesley var det inte fel att tjäna pengar och kanske t om tjäna bra med pengar. Tanken var dock inte att man skulle använda pengarna för eget lyxliv eller för egna nöjen. Förmodligen har Stanley Jones läst Wesley's predikningar och det avsnittet tror jag inte att han hade någon som helst svårighet med för i boken Kristus och det mänskliga lidandet berättar han den lustiga historien om en gammal gumma som tog med sig några barn på cirkus. Det var inte alla barnen som uppskattade cirkusbesöket. Gumman blev arg, skakade barnet och skrek till det att nu skulle det ha det roligt (7). Den svenska nöjesindustrin har utvecklats enormt under de senaste årtiondena, men frågan är hur mycket lyckligare svenskarna blivit. Jones skrev, för 70 år sedan, att ”många nutidsmänniskor skakar sina egna, stackars utsvultna, gråtande själar och försöker därmed förmå dem att ha roligt” (8). Ett påstående som säkert äger sin sanning i Jönköpings nöjesliv en fredags- eller lördagskväll 2008.

Nej, enligt Wesley, så skulle de kristna använda sina intjänade pengar till att göra gott (9).

Uppmaningen var att man skulle dela med sig till de som inte hade så mycket eller hjälpa till med att bygga upp social verksamhet.

Jones inställning till pengar hade han hämtat från Paulus ord i Fil 4:12: *”Jag kan leva fattigt och jag kan leva i överflöd. Jag har verkligen erfarenhet av allt: att vara mätt och att hungra, att leva i överflöd och att lida brist”.* Man kan alltså vara kristen oavsett om man är fattig eller man har gott om pengar i plånboken. Det viktigaste är hur man använder dem.

”Att vara i stånd att leva ett andligt liv mitt i den materiella omgivningen har varit och är alltså religionens problem” (10) ”Men Jesus sa inte: Samla inte skatter på jorden. Vad han sa var: Samla inte era skatter på jorden. Det uttrycket ”samla era” ger nyckeln till lösningen av problemet beträffande den kristnes inställning till det materiella. Förbudet gäller inte att samla skatter, utan att samla skatter åt oss själva”.

På 1930-talet ändrar Jones på Jesu ord och det som gällde på 30-talet det gäller även idag: ”samla inte era skatter på jorden, där nedgående priser och aktier som faller i värde förstör och där oärliga direktörer och bolagssvindlare bryter sig in och stjälar” (11) Detta är ord som passar precis lika bra idag även om aktierna räknas som en av de bästa sparformerna på lång sikt, men rätt var det är så gör aktierna i djupdykning i värde och det finns församlingar som fått sina sparade tillgångar raserade då de haft stora kapital placerade i aktier.

Jag slutar avsnittet med ytterligare ett citat: ”Varje människa, som i sanning vill vara en kristen, måste besluta att dra ett streck någonstans i sitt liv och säga till pengarna: Hit, men inte längre!” (12) Pengar är bra, men de skall användas på ett förnuftigt sätt.

3.2 Tiden på jorden

Jag kommer att få desto större lön i himlen (En man som offrade allt på 70-talet för Kristus)

Det finns kristna som helt har blicken riktad på hur underbart det skall bli i himlen. Cedersjö skriver att ”under vissa perioder har en mycket stark förväntan på Jesu återkomst varit förhanden i stora delar av svensk frikyrklighet. Olika företeelser i samtiden tolkas och utläggs i ljuset av det profetiska ordet. Ett otal böcker om tidens tecken ges ut på frikyrkliga förlag och några förkunnare åker runt med stora lakan med världshistorien och tidens slutskede uppskisserade” (13). Och det stämmer säkert att det skall bli underbart i himlen för vi vet ju att Bibeln försöker att beskriva härligheten där uppe genom att säga att ”gatorna är gjorda av guld”. Men

”Gator av guld passar säkert bra i Paradis en gång

Men det finns många på samma gata som vi

Som nog hellre skulle se

Att vi talade mindre om gator av guld

Men hade mer kärlek att ge”

(Göte Strandsjö)

Det sägs att muslimska extremister värvar fattiga och minimalt utbildade unga pojkar för att de skall offra sina liv genom att ta på sig en bomb och utlösa den i en stor folksamling så att stor förödelse sker och att många människor dör. Orsaken till att de unga pojkarna går med på att ge sina liv är att de får löftet att det skall komma till himlen och där skall de inte mötas av gator av guld utan av ett stort antal unga och vackra flickor som bara skall ha en uppgift: att tillfredsställa deras sexuella begär.

Jag vet inte om detta är sant, men jag vet att det finns kristna som inte engagerar sig tillräckligt i världens nöd och elände eftersom man kanske helt enkelt inte ser den eftersom man redan nu har tagit ut den himmelska härligheten. Detta fungerar kanske inom idrottens område. Jag läste om den svenske tennistränaren Calle Hageskog som inför finalen i Davis Cup lät sina spelare vara med i en video där de hyllades som segrare i finalen. Detta bara för att de skulle få känslan av att vara segrare redan innan matchen. Detta i sin tur gav dem större självförtroende att detta ledde till att de också senare vann Davis Cup. Men om man som kristen har tagit ut den himmelska härligheten i förväg så kan man inte vara tillsammans med människor som inte bekänner sig som kristna. Det berättas om en kvinna som inte var kristen. Hon hade haft en tjejkamrat som blev kristen och i samma stund bröt tjejkamraten med henne. Detta blev en stor besvikelse för henne av två anledningar: Först och främst för att hon tappade en kamrat, men också för att hon själv hade viss nyfikenhet på den kristna tron. Jesus säger att vi kristna skall vara världen ljus och salt. Wesley utvecklar dessa tankar i sina predikningar och han säger att vi visst skall träffa människor som inte är troende. Vi skall vara på vår vakt så att vi inte frestas att börja leva det liv som de lever, men när kristna människor sa att det inte var någon mening att vara snälla mot andra om de ändå skulle kastas i helvetets eld eller att vi inte kan göra något gott för deras själar eftersom det är Gud som frälsar så svarade han:

- 1) Vare sig de slutligen går förlorade eller blir frälsta, har du erhållit uttrycklig befallning att mätta de hungrande och kläda de nakna
- 2) Fastän Gud ensam är den som kan förändra hjärtan, gör han det vanligen genom människor som medel (14)

Det finns människor som gått tränarutbildningar inom tennisen och som där lärt sig hur man skall slå slag enligt instruktionsboken. De vet precis hur de skall göra, rent teoretiskt, men de kan sedan själva inte göra det när de spelar. De har visat sina elever hur de skall göra och eleverna har oftast snabbt lärt sig hur man skall göra. När de sedan börjat att spela match med eleven så har det vackra slaget varit som bortblåst hos eleven eftersom de tar efter hur tränaren gör i praktiken. Till sist har tränarna förstått vad det berott på, sedan kanske någon påpekat det för dem:

- Det fattar du väl att pojkarna gör som du själv gör och inte som du säger att de skall göra.

Det vackra slaget som de lärt ut kunde de alltså själva inte slå under match. Wesley sa att ”det är sant att religionen har sin rot i hjärtat, i själens innersta. Men om denna rot verkligen finns i hjärtat kan den inte undgå att skjuta nya skott” (15). Återigen återkommer jag till mitt favorituttryck: Vi skall reflektera Guds kärlek, teori och handling måste vara samma sak.

3.3 Jobba politiskt

Himmel och jord skall förgås (Jesus)

”Men hur många finns inte i detta kristna land som arbetar och trälar och svettas och ändå inte får det bröd som de behöver, utan kämpar med trötthet och hunger på samma gång” (16)

Citatet ovan är från John Wesley. Samhället han levde i, under 1700-talets England, kanske inte helt påminner om det samhälle som vi lever i under 2000-talets Sverige. Förhoppningsvis är det inte så många som behöver svälta i dagens Sverige, men detta betyder inte att det inte finns sociala och andra problem i Sverige. Röster har tidigare hörts, förhoppningsvis har de tystnat, att kristna skall hålla sig för goda för att hålla på med något så världsligt som att jobba med politik. Möjligen var det accepterat om man var engagerad i folkpartiet eller i KDS och detta bekräftas till viss del av Cedersjö som skriver att ”en viss skillnad i inställningen till politiskt arbete kan dock iakttas mellan samfundet. Bland SMF-arna finns inga invändningar. Reaktionerna bland ÖM-arna och pingstvännerna var delade och där betonades att man främst ska satsa på den egna församlingen” (17). Men det finns problem även i dagens Sverige: miljöförstöring, landsbygd som dör samtidigt som sociala problemen blir större och större i städerna, beslutsfattande som sker långt ifrån den vanliga människan osv. Och titta bara på den människa som väljer att vårda sina egna barn, hon/han blir sedan straffad långt upp i ålderdomen. Pensionen som den människan skall leva på under sin ålders höst blir mindre än andras.

Allt fler svenskar väljer att inte engagera sig politiskt. Av flera orsaker: lathet, rädsla för hot, svårigheter att kunna påverka etc, men nog måste det väl vara vår uppgift att försöka förbättra samhället. Frågan är bara i vilket parti? Många är övertygade i sin ungdom om vilket parti som är bäst, men börjar sedan att tveka längre fram i livet.

”Luther kände avsmak för världen och utropade: Världen är en ond kamrat: låt oss hoppas att Gud snart skall göra slut på den. Men Luther, som vanligen hade rätt, misstog sig här, för en kristens rop är i stället: Världen är en ond kamrat; jag vill förneka honom i anden, men tillägger omedelbart: Världen är så dyrbar att jag vill underkasta mig vilken smärta och sorg det månne för dess frälsning” (18). Det skall inte finnas några gränser mellan kyrkan och världen/samhället utanför. Tänk bara på Wesley's egna ord: Hela världen är mitt pastorat. Och vi behövs i världen. Det finns mycket omkring oss som inte mår bra och Jesu Kristi kyrka är ”called to serve as an alternative community to an alienated and fractured world: a loving and peaceable international company of disciples transcending all governments, races and ideologies, reaching out to all ”enemies”, and ministering to all victims of poverty and oppression” (19)

Troligtvis har det varit annorlunda med politiskt engagemang inom kristenheten i USA. Billy Graham berättar i sin biografi om hur han träffat den ena amerikanska presidenten efter den andra och hur han haft själavårdssamtal med dem. Nu finns det ju kritiker som menar att politiker i USA är hycklare och att de bara sökt sig till kyrkan för att få så många röster som möjligt. Mot detta talar då hans berättelse om när han träffar den blivande presidenten Dwight D. Eisenhower. Eisenhower berättade då för Graham att han fått en religiös undervisning av sina föräldrar, men att han hade kommit långt bort ifrån denna. Dessutom hade han blivit besviken på kyrkan eftersom de mest koncentrerat sig på sociala frågor. Men efter en stunds samtal med Graham så avslöjade han att ”så snart valet är över ska jag gå med i en kyrka. Men jag tänker inte göra det för att bli vald. Jag vill inte dra politiska växlar på kyrkan” (20). Kanske behöver vi heller inte gå längre än till vårt grannland Finland för att gränsen mellan kyrka och politik inte skall vara så stor. 1944 blev väckelsepredikanten Frank Mangs inbjuden till att tala till den finska riksdagen, ”inbjudan kom tveklöst Mangs till del på grund av det stora förtroende han vid denna tid ägde” (21)

Desmond Tutu, Nobels fredspristagare 1984 och som kämpade mot apartheidsystemet, fick sin grundläggande utbildning på skolor som drevs av Metodistkyrkan. Hans insatser för de svartas rättigheter kan inte prisas nog och han var livet igenom tacksam för den utbildning han, och andra, fått tack vare att kyrkan tagit ansvar där politikerna svikit. Han säger att ”många, många många av oss skulle inte fått någon utbildning alls, om det inte hade varit för de outtröttliga män och kvinnor som banade väg för att afrikaner skulle få utbildning, medan de sekulära myndigheterna var långt ifrån entusiastiska och knappast skulle ha klarat av att möta den svarta befolkningens växande behov” (22).

Det fanns väl inget folkvalt kommunfullmäktiga på Jesu tid i Jerusalem. Om det hade funnits hade Jesus i så fall ställt upp? Detta är väl högst osannolikt med tanke på att han tonade ner

förväntningarna på att han skulle vara den nye frihetskämpen för judarna. Men med sitt liv ville Jesus visa att människorna skulle ta hand om de svaga i samhället och han tyckte aldrig att han var för fin för att umgås med samhällets minsta. Och vid ett tillfälle sa han att vi skall ge Gud det som tillhör Gud och kejsaren det som tillhör kejsaren (Matt 22:21). Detta legitimerar, enligt min uppfattning, att kristna skall vara verksamma i politiken.

3.4 Idrott – är det tillåtet?

Spelar du tennis? Och du skall va kristen? (En av mina andliga rådgivare, tidigt 70-tal)

Kanske börjar det att bli accepterat nu att hålla på med idrott inom kyrkan, men så har det inte alltid varit. Många timmar har lagts ner av andliga rådgivare på att försöka förmå nykristna att sluta upp med den syndiga idrotten. Även jag själv utsattes för detta och under tidigt 70-tal gav jag efter för vad andliga rådgivare sagt till mig och jag slutade spela tennis. Inte kunde man hålla på med något så världsligt om man ville vara kristen och komma till himlen, menade dessa rådgivare. Vi skulle spela klubbmästerskap i Nässjö och jag skulle vara med i juniorklassen. Om jag får skryta lite så var jag seedad som nummer två. Seedad etta var Calle Hageskog som senare skulle bli tränare för det svenska landslaget. I min första match skulle jag möta en spelare som jag brukade vinna över ganska lätt, men vad hände? Det var han som slog mig enkelt. Detta tog jag som ett tecken från Gud och jag bestämde mig för att sluta spela. (Jämför med kap 3.9). Jag hade aldrig blivit någon stor spelare, men jag kunde haft mycket roligt med min tennis de närmaste åren. Visserligen tog jag upp tennisen igen några år senare sedan jag genomgått en av mina religiösa kriser och jag håller fortfarande på med tennisen på en låg nivå (där den alltid fö har legat).

Kan man då vara kristen och hålla på med idrott? Inte har jag sett att Stanley Jones skrivit så mycket om detta, men däremot läste jag att John Wesley spelade tennis (23). Gud själv motionerade (1Mos 3:8) och Han skapade ju människan till sin avbild. Genom århundraden och årtusenden har människan varit tvungen att dagligen röra på sig för att överleva. Det är ju först på senare år som det stora flertalet kunna föra en stillasittande tillvaro och ändå överleva. Men mår människan bra av detta? Jag har inte stött på många läkare som svarat ja på den frågan. Tyvärr är det sedan inte alla läkare som levt som de lär utan själva har de fört en mycket stillasittande tillvaro. Nej, kroppen mår inte bra av att aldrig röra på sig!

Redan för 2500 år sedan påpekade en herre vid namn Herodikos att själen blir lugn av fysiska aktiviteter (24). Den motverkar stress och reducerar farligt kolesterol och högt blodtryck och.....Ja, listan kan göras lång, vi känner alla till att det finns många fördelar med motion. Ett bibelord som jag ofta framfördes som argument för att få människor att sluta med idrotta var Paulus ord från 1 Kor 2:2: ”*det enda jag ville veta av när jag var hos er, det var Jesus Kristus, den korsfäste Jesus Kristus*”. Idag har nog människor svårare för att ta till sig detta då det gäller idrott, men förr gjorde man det i större utsträckning. Många känner Guds närhet när de efter en ansträngande dag ger sig ut och springer elljusspåret och när andningen kommer igång då finns ofta Gud i personens tankar och det är åtskilliga tankar till predikningar och annat som där fötts. När man dessutom blir pigg av det och att man sedan orkar studera teologi eller göra något annat trevligt när man kommer hem, vad kan då Gud ha emot detta? Genom idrotten knyts många naturliga kontakter med människor utanför kyrkan. Detta måste vara en effektiv evangelisationsmetod. En stor idrottsman, som nu är död sedan något år, berättade för mig att idrottskamraterna tyckte att det var helt naturligt att han var kristen och idrottade samtidigt, men frikyrkan hade svårt att acceptera hans idrottsutövande i slutet av 40-talet. Han brottades också med frågan om han skulle fortsätta. Det förekom mycket alkohol på den tiden, men han tyckte att

- Var skulle jag vara som kristen om inte där?

Men hans tvivel på idrotten tog inte slut förrän hans kårledare sa till honom inför en ny säsong:

- Jag skall be till Gud att ni förlorar era matcher så att du ledsnar och sen slutar.

När idrottsmannen berättade det här för mig så sprack han sedan upp i ett leende innan han sa:

- Men Gud svarade inte på den bönen för det året blev vi svenska mästare.

När man läser om fotbollens utveckling i England så upptäcker man ganska snart att kyrkan och idrotten gått hand i hand. Det var inget onaturligt för dem att hålla på med idrott. Tvärtom. Det berättas om en metodistkyrka som började organisera fotbollsverksamhet, bla berättas det om att det blivande ligalaget Aston Villa från början organiserades via Villa Cross Wesleyan Chapel och att de till att börja med enbart hade cricket på programmet (25). De gränser mellan idrott och kyrka var definitivt inte lika stora som de varit i vårt land utan tvärtom så konstateras det att ”framförallt bland unga präster var tron på sporten nästan lika stark som tron på Gud” (26) och dessutom konstaterar man att ”lagarna för det fysiska välbefinnandet är Guds lagar” (27).

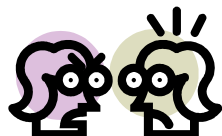
Det har inneburit svårigheter för många idrottsmän att anpassa sig till ett normalt liv när deras karriärer är över, ”det finns anekdotiska exempel på elitidrottare som inte har lyckats så väl

med att avsluta sin karriär” (28) skriver man i boken Idrottspsykologi. Gud har skapat elitidrottsmannen, likaväl som han skapat den troende (såvida det inte är samma person).

Ingen mår bra av att ha ett enda intresse.

Min frustration inför idrotten var inte unik. Många har blivit varnade om ”att idrotten kan ta för mycket tid och bli en avgud” (29).

3.5 Får man bli arg?

Om någon slår dig på högra kinden, vänd då den andra till (Jesus)

Det är ingen överdrift att påstå att det finns mycket förtryckta känslor inom frikyrkan. Det är svårt att undvika känslor av olika slag när människor ska umgås med varandra. I den kristna förkunnelsen får man ofta höra att vi kristna skall vända andra sidan till. Och i vår strävan att hjälpa andra skall vi helt ge upp oss själva. Stanley Jones skriver att ”omvändelse är förvandling från att vara en självupptagen människa till en människa med Gud som centrum” (30) och på ett annat ställe: ”Jaget måste tyglas. Men den kristna vägen innebär inte att sätta töm på jaget utan att jaget skall låta sig helgas” (31). Psykologer jag känner blir inte så glada om man talar om att människor bara skall svälja all ilska som riktas mot dem och samtidigt ha ett leende på sina läppar. Någonstans i den människans inre kommer ilskan att lagras och kommer den inte ut senare i form av ett ordentligt raseriutbrott längre fram så gör den sig istället påmind i form av depressioner, magsår eller annan åkomma.

Vad var det Jones skrev? ”Jaget skall låta sig helgas”. Helgelse är att bli mer lik Gud, alltså få mer och mer av Guds kärlek. Jesus talade om kärlek och sa bl a ”Du skall älska Herren din Gud och din nästa som dig själv”. Och Han sa också de här välkända orden: ”Allt vad ni vill att människor skall göra mot er, det skall ni också göra för dem”. När mitt jag är helgat så är det ju min önskan att behandla min omgivning med kärlek. Trots det händer det att jag behandlar andra människor illa, medvetet eller omedvetet. Som kristen vill jag ju då att min medmänniska reagerar så att jag inte gör om samma misstag och på nytt behandlar honom/henne illa igen. Eftersom jag vill att min medmänniska ska reagera så måste ju jag med samma resonemang reagera när min medmänniska behandlar mig illa, men det betyder ju inte att jag skall ”slå honom på käften”, utan Lockley föreslår att vi inte skall kalla det för att ”bli arg” utan i stället att ”stå på sig och vara mer bestämd” (32)

Vår Gud är rättvis. Han vill ha en rättvis fördelning mellan alla människor. ”Gud hatar orättvisor. Och din roll som kristen går åtminstone delvis ut på att gå emot orättvisorna, varhelst du ser dem” (33). Vi skall alltså som kristna reagera när arbetskamrater blir illa behandlade, men vi skall också reagera när vi själva blir illa behandlade. Som kristna har vi också en annan möjlighet att få utlopp för våra känslor. En del menar att vissa psalmer i Psaltaren som talar om en önskan om olycka för andra människor skall tolkas så att vi skall överlåta vår ilska till Gud istället för att vi skall vara arga på medmänniskan. Jones skriver att ”vi skall lämna besvikelsen i Guds händer – stäng inte in den. Du och Gud tillsammans kan göra något åt den” (34).

3.6 Får man älska sig själv/Att lära sig säga ifrån

”Mycket av frikyrkomedlemmarnas engagemang bygger på att de vill försöka gottgöra sina dåliga samveten” (Anonym pastor)

Engagemanget inom kyrkan imponerar, men kan också skrämja. Vi har massvis med aktiviteter i kyrkan och jag beundrar alla människor som ställer upp och hjälper till år efter år. Och många gör det i tysthet, de kanske på sin höjd får en blomma till jul. Kunde den svenska idrottsrörelsen få ut hälften av frikyrkans engagemang så skulle de vara jättegglada. Många ideella föreningar har svårt för att få människor att ta sin fritid till att arbeta aktivt i klubben.. För att få personer att ställa upp som tränare i de olika ungdomsgrupperna så är man ofta tvungna att betala ut ett litet arvode. Detta gillades inte alltid av andra i klubben som tycker att sådant arbete skulle vara ideellt. När de själva får förfrågan om att hjälpa till så tackar de nej eftersom de har så oerhört mycket att göra på sin egen fritid. De hade gärna hjälpt till, men tyvärr räcker inte tiden till. Skillnaden är stor inom kyrkan, men ibland kanske människor ställer upp trots att de redan innan var fullteknade långt upp över öronen. Sa de ja för de verkligen ville det eller sa de ja för att de inte kunde säga nej? ”Gud har gett oss kroppar. Han vill att vi skall använda dem på rätt sätt och precis som vi inte ska missbruka dem genom att ta narkotika, så ska vi inte heller missbruka kroppen och utsätta den för alltför mycket stress” (35)

Det är långt ifrån alltid det är fullt i kyrkan på våra förmiddagsgudstjänster och jag känner metodister som ibland resonerar något i stil med att ”eventligen ville jag vara hemma den här

söndagsförmiddagen, men jag måste ju tänka på predikanten. Det är inte roligt för honom/henne om det inte kommer så många till gudstjänsten. Så därför gick jag”. Det kan bli en välsignad gudstjänst vid ett sånt tillfälle, men det kan också bli ett tillfälle när stresshormonerna kommer i svallning inombords. Det berättas om en metodist (som är en fin och ödmjuk kristen), som setts på traktorn hemma på den egna gården under gudstjänsttid, säga:

- Det är bättre att jag sitter på traktorn och tänker på Gud än att jag sitter i kyrkan och tänker på höet som det snart kommer att börja regna på!

Mycket förkunnelse har jag hört som gått ut på att ”människan inte är mycket att hänga i julgran” och utan Guds nåd är ju detta helt rätt. Men vi får inte glömma att ”en människa är inte längre endast människa – hon är en människa för vilken Kristus gick i döden”(36). Jesu ord i Markus 8:34-35 om att en kristen måste förneka sig själv och ta sitt kors har inte alltid varit ord som lyfter människan. Klaiber och Marquardt ger en lektion i bibeltolkning, nämligen att sätta det i sitt sammanhang. Och de fortsätter: “Self-denial is not self-disdain or self-annihilation but the readiness to place oneself at the disposal of God’s love and to wholly rely upon him” (37). Vi är inga urusla kryp i Guds ögon, vi är människor som Han vill återupprätta sin egen bild i. Ireneus skriver att ”människan skapade han med egna händer genom att ta något mycket rent, fint och mjukt från jorden och blanda sin egen kraft med jorden på lämpligt sätt. Han tecknade det skapade efter sin egen form för att också det synliga skulle vara av gudomlig form för att också det synliga skulle vara av gudomlig form. Ty människan sattes på jorden som skapad till Guds bild. Och för att hon skulle bli levande blåste han in livsande i hennes ansikte, och så blev människan lik Gud både genom inblåsningen och genom skapelsen. Hon blev såldes fri och sin egen herre, skapad av Gud för att kunna råda över alla dem som skulle finnas på jorden” (38). Även om mycket blev skadat i syndafallet så är människan, med tanke på ursprunget, mer än ett uselt kryp!

Och är vi inga usla kryp så är vi värda att få må bra. När mår vi då som bäst? På andra ställen i uppsatsen skriver jag om att det inte ligger i tiden att tala om att jaget måste tyglas eller självförsakelse. John Wesley skriver ”följaktligen avskyr världen, alltså de människor som tar naturen och inte nåden till sin ledare, till och med själva ordet självförsakelse (39). På andra ställen skriver jag också om helgelsen och att Gud vill återupprätta sin bild i oss. Människan skapades till Guds avbild och detta måste ju betyda att vår kropp och själ mår bäst när ”vi vägrar att följa vår egen vilja därför att vi är övertygade om att Guds vilja är den enda normen för våra handlingar” (40). Men att följa Guds vilja ska inte behöva betyda att vi kastar oss själva i dyn och betraktar oss som missfoster som inte har rätt att bli trötta, arga eller visa andra mänskliga svagheter.

3.7 Den oförlåtliga synden

Det är domaren som dömer (Klassiskt uttryck i ungdomsfotboll, dock ej i vuxenfotboll)

Många ungdomar inom fotbollen får tidigt lära sig uttrycket ”det är domaren som dömer”. Inte ens de små knattarna är alltid nöjda med domarens insatser utan man skyller förlusten på att domaren favoriserade motståndarlaget.

I Bibeln står det att vi en gång skall redovisa våra liv inför Gud och att Gud ska avgöra om vi förvaltat det på ett bra eller dåligt sätt. Kyrkan har inte alltid överlåtit den uppgiften till Gud utan enskilda predikanter och pastorer har själva tagit på sig uppgiften att döma människor. Tala om att detta har skapat ångest hos människor som lyssnat.

För att inte tala om ”den oförlåtliga synden”, dvs hädelse mot den helige Ande som det talas om i Markusevangeliets tredje kapitel. Stanley Jones berättar om en kvinna som kunde skrivas ut från ett mentalsjukhus där hon satt för att hon trodde att hon gjort sig skyldig just till den oförlåtliga synden. Sedan hon läst en av Jones böcker och på det sättet befriats från tanken att hon bara kunde vänta på evig förtappelse så kunde hon friskskrivas och lämna sjukhuset. Jones säger vidare att hädelsen består i att säga ”att den heliga Ande, genom Jesus drev ut de orena andarna, var en vederstygglig, oren ande” (41). Uppenbart är detta en synd som människor av idag sällan eller aldrig begår.

Det finns också förkunnelse som går ut på att vi aldrig kan återvända till Gud om vi tappat tron och kontakten med Honom. Jones tar då Petrus, den främste av apostlarna, som ett exempel på en avfalling. Han förnekade och svor på att han inte kände Jesus när det började osa hett kring Mästaren. Sedan när Jesus uppstått från de döda sade ängeln till kvinnorna som kommit till graven: ”Gå bort och hälsa lärjungarna, speciellt Petrus – ”säg särskilt till Petrus, ett speciellt ord av kärlek till en nedbruten människa. Petrus motsvarade den tro Jesus hade till honom – han styrkte sina bröder och hela världen” (42).

Som kristna måste vi komma ihåg att

Det finns djup i Herrens godhet och dess gränser ingen ser

Det finns värme i Hans domslut, mer än någon frihet ger /Ps 285 Psalmer och Sånger

Vi är alltid välkomna tillbaka till Gud trots att undervisning sagt att en som avfallit från tron aldrig är välkommen tillbaka till Gud. Möjligen kan man säga att Gud respekterar en människas önskan om att inte vilja ha något med Gud att göra. Reichman skriver att när man

ibland föreslår en människa att komma tillbaka till Gud ”så vill de inte. De fnyser eller skrattar bara. Det går inte att föra dem till ny omvändelse. Gud har slutat att dra dem till sig. Han har istället sagt: Du får som du vill. Ingen som längtar tillbaka till en kristen tro som man en gång lämnar behöver oroa sig för att inte vara välkommen. Själva längtan är Faderns egen inbjudan” (43)

3.8 Sex

”Sex är bara tillåtet för oss kristna när vi i äktenskapet har bestämt oss för att skaffa barn. Däremellan skall vi inte syssla med det” (19-årig (jättesöt!) EFS-tjej i mitten av 70-talet)

Jag har inte en aning om ifall hon fortfarande lever efter detta motto eller hur många barn hon är mor till. Men jag tror att flickans uttalande pekar på den undervisning som vi unga kristna i början av 70-talet fick när det gällde sex. Om vi överhuvudtaget fick någon undervisning i detta tabubelagda ämne. Jämnåriga kunde i vissa fall berätta att ämnet ”berörts på läger eller att man fick böcker att läsa” (44). ”Kyrkan har ofta varit benägen att göra själva sexualiteten till synd, vilket fått folk att känna sig skyldiga därför att de helt enkelt är sexuella varelser” (45). Vid ett tillfälle på 80-talet så predikade en kvinnlig talare som i sin predikan la ut texten ungefär som den 19-åriga tjejen gjorde ovan, men med tillägget att det väntade ett evighetslångt straff för dem som inte levde efter detta. Många sekter har haft en sådan här inskränkt förkunnelse och det finns exempel på hur ledarna för dessa sekter sedan själva levtt i ordentliga utsvävningar. ”Såvida du inte har blivit kallade att leva i celibat vill Bibeln att du ska vara en sexuellt kristen” (46). Det är en kvarleva från de gamla, hedniska grekiska tankarna att vår kropp skulle vara smutsig. Bibeln har en positiv inställning till sex, en av dess böcker handlar ju till stor del om detta ämne (även om det finns förslag på annan tolkning). Men ”varför är sex så viktigt för Gud att Han gav oss så stränga regler för det? Gud har gjort oss sådana att sex inom äktenskapet skulle vara gott, mellan människor som enligt Bibeln blir ”ett kött” när de visar kärlek, omsorg och respekt för varandra” (47). När sexualiteten används rätt så är det en Guds gåva. Precis som mat, motion, arbete etc är det. Men trots allt så kan kristna fela. På många områden. Det är viktigt att komma ihåg att överträdelser på det sexuella området inte är värre än vad de är inom andra områden. ”Jesus hade inga betänkligheter inför att umgås med dem som hade begått sexuella synder” (48). Titta bara på

kvinnan som man ville stena för att hon hade begått äktenskapsbrott. Jesus markerade att Han inte tyckte om vad hon gjort, men sa till henne att ”inte heller jag dömer dig” .

Feminismen har inte alltid rätt, men jämlikheten mellan man och kvinna måste hållas högt. Som man måste jag erkänna att mitt kön genom åren behandlat kvinnor illa, men ”Jesus företrädde kravet på vördnad för kvinnans personlighet” och han hävdade att ”kvinnan inte fick bli ett medel för mannens syften, utan att hon har ett självständigt ändamål med sitt liv och måste behandlas i överensstämmelse med detta” (49). Dessa ord väcker väl ingen som helst uppmärksamhet i början av 2000-talet, men kom ihåg att de skrevs före andra världskriget och sedan dess har det ju hänt en hel del (trots allt) på jämlikhetens område.

3.9 Inget hokus pokus

Jag känner att det är Guds vilja (Vanligt uttryck bland rådvilla frikyrkokristna)

Det är viktigt att vår förkunnelse är ren. Kyrkan har i alla tider fått kämpa för att hålla budskapet rent. Titta bara på Fornkyrkans markering mot gnosticismen under de första århundradena. Problemet fanns i 1700-talets England och John Wesley berättar om problem som fanns där i sin predikan ”Religiöst svärmeri och biblisk kristendom”. Wesley pekar där på vikten av att söka Guds ledning i Bibeln. I princip bara där. I den bibliska historien har Gud uppenbarat sig för människor och på ett konkret sätt visat sin vilja. Wesley utesluter inte att detta kan ske även idag, ”Jag förnekar inte att Gud i flydda tider uppenbarat sin vilja på detta sätt eller att han kan göra så nu i mycket sällsynta fall” (50). Redan i fornkyrkan så fick man kämpa mot krafter som inte var renläriga och Halldorf skriver att ”det var perioder när mycket talade för att de gnostiskt färgade samfundet, som uppstod i konkurrens med den samlade kristenheten, skulle ta hem spelet” (51)

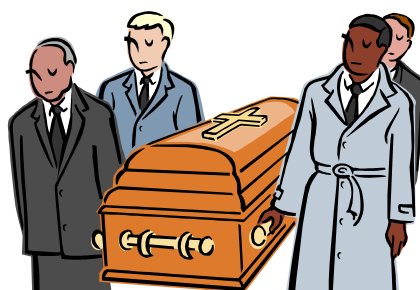
Det var en gång en kvinna som var uppväxt i den småländska frikyrkligheten. Hon inledde en relation med en man och en kväll berättade hon för honom att hon kände så starkt inom sig att det var Guds vilja att de skulle gifta sig. Den känslan fanns inte hos mannen, men han kommenterade inte detta. Nästa dag träffades de igen och då hade Gud sagt något nytt till henne och det var att de inte skulle gifta sig.

Wesleys uppfattning var alltså att vi skulle söka Hans ledning i Bibeln. Om det gällde saker ”som i sig själv är likgiltigt och som Bibeln inte talar om” så skall riktmärket vara ”Guds vilja är det som hör till en helgelse” (1Tess 4:3). Vi gör ofta Gud till en slags tomte som vi tror

uppenbarar sin vilja genom att det blir stopp i avloppet eller genom att trafikljusen slår om till rött. Många i min generation läste och greps av David Wilkersons ”Korset och Stiletten”. Wilkerson berättar där i sin bok att han först tvivlade på att han hade uppdraget från Gud att börja arbeta bland narkomanerna i New York. Han gjorde då som Gideon i Domarboken som tvivlade på att han hade Guds uppdrag att rädda Israel: Han la ut ull och var den fuktig på morgonen så tog han det som tecken från Gud. Gud var med Wilkerson i hans arbete, men jag tror att hans bok gjorde att många med mig lite lättvindigt började tolka in Guds vilja i det mest vardagliga runt omkring oss.

Orsaken till kvinnans svalnande intresse var inte Guds uppenbarelse som hon trodde. Förmodligen var det snarare något som Magnus Ugglå skriver om i en av sina texter som har spelats som sista låten på diskotek och danser de senaste 10-20 åren och som handlar om mannen och kvinnan som har träffats och mannen har funderingar på om de skall tillbringa natten tillsammans. En av stroforna lyder: ”Du kanske tycker om mig nu, men tycker du om mig i morgon när morgonljuset avslöjar alla detaljer?”

Jones tar också upp en sida av det här problemet när han i boken Kristus och kommunismen skriver att ”när vi inte veta, vad vi skola taga oss till med en sak, så förändliga vi den. Det är lättare att förändliga den, än att ställa sig inför dess enkla och tydliga konsekvenser” (52)

3.10 Får man vara rädd för döden?

Jag ser fram mot döden. Människor lever alldeles för länge idag. Det vore bättre om vi dog tidigare (Ung pastor i en frikyrka)

Jag tänker inte utveckla ämnet speciellt mycket, jag nöjer mig med att konstatera att jag ser definitivt inte fram emot döden. Jag tycker att jag fortfarande har mycket ogjort på den här jorden, samtidigt som jag vet att livet kan ta slut precis när som helst. På ett annat ställe i arbetet citerar jag Stanley Jones där han säger något i stil med att han tycker om att se förändringarna när han tittar sig själv i spegeln. Ålderstecknen ser han som ett tecken på att han närmar sig döden och att han då skall få möta Gud. Visst ger tron mig tröst inför döden. Det är ju inte slut när döden kommer och jag slutar avsnittet med att citera Moder Theresa: ”Ofta dör man så som man har levat. Döden är ingenting annat än en fortsättning på livet, en fullkomning av livet. Man lämnar sin mänskliga kropp. Men hjärta och själ lever för

evigt.....Om man riktigt kunde förklara för alla att döden inte är något annat än att gå hem till Gud, då skulle det inte finnas någon fruktan” (53)

Det är många med mig som inte direkt ser fram mot döden, även om det kanske inte är så många som erkänner det. Efter fyllda 50 så här man människor säga att de insett att livet inte varar för evigt. Det måste vara en av kyrkans viktigaste uppgifter att ge hopp inför döden. Carl-Erik Brattemo ser uppgifter för kyrkan och dess präster att de bör finnas där sorger och katastrofer skett, ”för att vara Guds ambassadörer, ge tröst och en visshet om att jordiskt elände och döden inte har sista ordet” (54).

1 sid 15	Cedersjö; Bortom syndakatalogen
2 sid 146	Cedersjö; Bortom syndakatalogen
3 sid 116	Cedersjö; Bortom syndakatalogen
4 sid 88	Jones; Kristus och det mänskliga lidandet
5 sid 173	Jones; Kristus och det mänskliga lidandet
6 sid 263	Lind; Befrielsen
7 sid 116	Jones; Kristus och det mänskliga lidandet
8 sid 116	Jones; Kristus och det mänskliga lidandet
9 sid 268	Wesley; På Bibelns grund II
10 sid 144	Jones; Bergspredikans Kristus
11 sid 147	Jones; Bergspredikans Kristus
12 sid 151	Jones; Bergspredikans Kristus
13 sid 59	Cedersjö; Bortom syndakatalogen
14 sid 346	Wesley; På Bibelns grund II
15 sid 341	Wesley; På Bibelns grund II
16 sid 224	Wesley; På Bibelns grund II
17 sid 104	Cedersjö; Bortom syndakatalogen
18 sid 40	Jones; Bergspredikans Kristus
19 sid 401	Klaiber; Living grace
20 sid 181	Graham; Just som jag är
21 sid 99	Eldebo; Den ensamma tron
22 sid 58	Allen; Rättvisans rebell
23 sid 29	Hällzon; Han red för Gud
24 sid 270	Hassmén; Idrottspsykologi
25 sid 64	Jönsson; Fotboll
26 sid 61	Jönsson; Fotboll
27 sid 62	Jönsson; Fotboll
28 sid 301	Hassmén; Idrottspsykologi
29 sid 107	Cedersjö; Bortom syndakatalogen
30 sid 78	Jones; Nyckeln till livet
31 sid 94	Jones; Nyckeln till livet
32 sid 137	Lockley; Deprimerade kristna – finns vi
33 sid 146	Lockley; Deprimerade kristna – finns vi
34 sid 263	Jones; Förvandlat liv
35 sid 81	Lockley; Deprimerade kristna – finns vi
36 sid 139	Jones; Kristus och kommunismen
37 sid 297	Klaiber; Living grace
38 sid 38	Ireneus; Bevis för den apostoliska förkunnelsen
39 sid 237	Wesley; På Bibelns grund II
40 sid 239	Wesley; På Bibelns grund II
41 sid 265	Jones; Nyckeln till livet
42 sid 268	Jones; Nyckeln till livet
43 sid 44	Reichman; Gud är inte auktoritär
44 sid 94	Cedersjö; Bortom syndakatalogen
45 sid 167	Lockley; Deprimerade kristna – finns vi
46 sid 167	Lockley; Deprimerade kristna – finns vi
47 sid 171	Lockley; Deprimerade kristna – finns vi
48 sid 173	Lockley; Deprimerade kristna – finns vi
49 sid 98	Jones; Bergspredikans Kristus
50 sid 62	Wesley; På Bibelns grund II
51 sid 37	Halldorf; 21 kyrkofäder
52 sid 59	Jones; Kristus och kommunismen
53 sid 22	Doig; Moder Theresa
54 sid 18	Brattemo; Självård till vardags

4 SHALOM-TILLSTÅNDET

”Uttrycket shalom betyder att bibelns vision för världshistorien att det skapade skall bli ett igen, att hela skapelsen skall leva i harmoni och ha hela skapelsens välbefinnande som mål” (1). Men någon sådan undervisning gavs sällan. Det enda som var viktigt var att själar skulle räddas och att vi levde i världens yttersta tid. För det var själen som skulle räddas. Inget annat spelade någon roll. Visst kunde man väl ge någon tia till hjälpbehövande i Afrika, men viktigast var att ”man fick be med folk”. Ändå finns det så många avsnitt i vår Bibel som talar om att vi skall ta hand om våra medmänniskor. Titta bara på utsagorna i Gamla testamentet om att vi skall motarbeta sociala orättvisor och i Nya Testamentet har vi Jesu välkända ord: ”Vadhelst ni har gjort mot en av mina minsta, det har ni också gjort mot mig” .

Och när det gällde djur och natur så sågs människan mer som ”förmyndare istället för förvaltare” (2). Jorden skulle ändå förstöras, och troligen ganska snart, så vad spelade det då för roll hur vi levde och om vi förorenade naturen. I östlig tradition ”har naturen haft större egenvärde än i den västliga. I naturen uppenbaras Guds kärlek” (3). Det finns beröringspunkter mellan biblisk och ekologisk naturförståelse:

- 1) inkarnationsundret. Gud blev människa – ett med sin skapelse.
- 2) Frälsning är nyskapelse. Precis som i naturen så ska den frälsta människan växa (4)

Uppgifterna inom församlingen/kyrkan värderades efter hur ”andliga de var”. Ju finare nådegåvor man kunde visa upp, desto högre status var det. Det hade vissa likheter mellan statusävlanet som lätt startar i ett svenskt villakvarter där en granne byter till en BMW och när detta snart följs av en annan granne som köper en Mercedes. Nu uppmanar ju oss Paulus att söka de nådegåvor som är störst, men Meistad undervisar om nådegåvorna och han berättar att nådegåvorna omtalas på fyra ställen i Nya Testamentet och där berättas det om ”naturliga och övernaturliga gåvor”. Även läraren, diakonen och kyrkoadministratören utför sina uppgift i nådegåvans kraft ”(5). Det mänskliga sättet att värdera nådegåvor behöver inte vara förenligt med Guds syn på dem.

Meistad använder flera sidor till att beskriva ”Shalom-tillståndet” där han som utgångspunkt bl a har de välkända orden från Jes 11:6-9, *Då skall vargen bo med lammet, pantern ligga vid killingens sida. Kalv och lejon går i bet och en liten pojke vallar dem. Kon och björnen betar tillsammans, deras ungar ligger sida vid sida. Lejonet äter hö som oxen. Spädbarnet leker vid ormens håla, ett barn sticker handen i kobrans bo. Ingenstans på mitt heliga berg skall ske*

något ont eller vrångt, ty kunskap om Herren skall uppfylla landen, liksom havet är fyllt av vatten. Begreppet syftar på upprättandet av det messianska fridsriket som är ”en återupprättelse av paradistillståndet och det ideala mänskliga samhället” (6). Bilderna i texten, bl a spädbarnets som leker bland ormarna syftar på paradistillståndets goda relationer mellan människa och människa, men också djur-människa och djur-djur. Som en obotlig konsument av ekologiska bananer så måste man ställa frågan: Är paradistillståndet till fullo uppfyllt om människor och djur leker med varandra i harmoni och salighet om luften de andas är förorenad och maten de äter är förgiftad av bekämpningsmedel?

4.1 Klimatet

Som skidåkare måste man använda ett avsnitt till något som ligger varmt (!) om hjärtat, nämligen klimatet. Vi märker hur vädret blir mer och mer konstigt för varje år som går. Vintrarna blir mildare för varje år, det blir översvämningar på alla möjliga platser i världen och värmeböljorna blir häftigare och häftigare. Många kristna ser profetian i Matteus 24 här bli uppfyllt och ödmjukt vill jag lägga detta i Guds händer om vi lever i världens sista tid eller inte. Trots det tycker jag inte att vi som kristna skall sitta med armarna i kors och bara titta på när vår värld, natur och klimat blir förstörda. USA:s president må vara metodist, men hans eftergifter mot oljebolag och bilindustri är en skam för kristenheten och den är definitivt inte förenlig med metodistisk teologi (å andra sidan så kan vi ju fundera på om vi är så mycket bättre i Sverige). I den östliga teologin grundas förvaltartanken av naturen i människans enhet med Gud och det skapade i övrigt: ”Det skapade skall få sin frälsning genom människans frälsning. Vi är därför ansvariga för den värld vi lever i. Det är människans uppgift att föra naturens talan så att den också får lovprisa sin Skapare” (7). Metodistteologerna Klaiber och Marquardt skriver att många kristna tagit Genesis 1:28 som försvar när de suger ut jorden och naturen på alla dess resurser, ”however, the original intention of this account is quite different. To be master does not mean to destroy; rather, to be master means to have concern for creation and to strive for its well-being and protection. It also means the power to marshal good and to restrain all forms of destructive forces” (8). Man kanske inte ska jämföra, men gör det ändå. Förhoppningsvis leder min uppsats till att jag blir godkänd som ”Master of divinity”, men detta betyder ju inte i så fall att jag skall använda min examen till att trycka ner andra och be dom serva mig. Istället måste det väl betyda att Gud i sin nåd kan använda mig

för att vägleda andra människor på det andliga området (som inte bara omfattar det andliga utan också det jordiska).

4.2 Skrämmas till himlen?

När jag var en liten grabb, jag var väl tre

Hörde jag berättas om vår Mästare

Om Betlehem och Golgata

Men också att han en dag

Skall komma tillbaka igen

Hur många människor är det inte som har gått ut från kyrkan och darrat som ett asplöv? Förkunnelsen om himmel och helvete har satt djupa spår i det mänskliga sinnet som de sedan har fått leva med under många år. Det har osat svavel i kyrkan och människor har varit livrädda för evig förtappelse. Både för egen del och för anhörigas. Samtidigt finns det människor som har lyssnat på förkunnelsen och som, trots detta, har skrattat och lett efteråt. Har de lyssnat eller har de slagit dövörat till? Var de så trygga att de för egen del skulle komma till himlen så att de kunde skratta åt det? Representanter för kyrkan har dömt åtskilliga människor till evig förtappelse. Men ”både profeternas och Jesu ord och handlingar överraskar och det manar oss till försiktighet och ödmjukhet” (9). ”Gränsen mellan kristna och hedningar är inte så klar i Guds rike som den är i människans rike” (10). En gång skall vi redovisa våra liv och hur vi förvaltat det med tanke på de gåvor och begränsningar som vi fick. Sedan kommer Gud att ge oss en rättvis dom. I just liknelsen om talenterna så döms det inte mellan kristna och icke-kristna utan mellan ”kristna som fungerar och kristna som inte fungerar” (11).

Visst finns det människor som skrämts in i kyrkornas medlemsmatriklar. Skall vi vara stolta över det? ”Något av det mest skrämmande i kristendomens historia är bilden av helvetet som ett evigt koncentrationsläger, skapat av Gud för dem som inte vill ha med honom att göra, som om Gud skulle säga: - Jaha! Du känner mig inte! Nåväl, då känner väl inte jag dig heller!” (12). Runar Eldebo gör en vetenskaplig analys av en väckelsepredikan i Den ensamma tron. Han hänvisar till Concise Encyclopedia of Preaching och skriver att ”en

predikans uppgift är att övertala och övertyga, ofta genom intensiva känslor, där också åhörarnas rädsla för att gå förlorade kan vara ett instrument för predikanten” (13). Alternativet är Guds kärlek som lockar, ”det är ett övermått av Guds kärlek som lockar en människa in i den ofrånkomliga kallelsen. Det är inte hot om straff och fördömelse som driver en. Man kan bli trött som Jeremia eller besviken som Jona för man är bara en människa. Men också i sådana stunder vet man, att det är en förmån att få stå i Guds tjänst. Han utnyttjar ingen” (14)

Under barnaår som gick

Min tanke var

Bara inte jag en gång blir lämnad kvar

Skräck och rädsla smög sig på

När man lärde mig förstå

Att Jesus skall komma igen

Jag fick uppleva att Gud är kärleken

Ingen människa skräms av den till himmelen

Rädsla fick ej längre rum

I hans evangelium

Att Jesus skall komma igen

Jesus han fick bryta ner min fruktans mur

Jag fick plötsligt se att kärlekens natur

Ger åt mina framtids dar

Trygghet i den tro jag har

Att Jesus skall komma igen Lars Mörlid från skivan Mitt liv min lovsång (Talking Music)

Livet varar inte för evigt. En gång tar livet slut. Förhoppningsvis har då människan förvaltat sin tid på ett sätt så att de inte behöver skämmas inför Gud eller att de inte behöver ha dåligt samvete för att de försökt att skrämman andra till himlen. Skrämsel och rädsla hör inte hemma i det vi kallar för Shalom-tillståndet!

4.3 Hur ska vi då agera i världen

Jag slog ”I världen, men inte av världen” på min sökmotor i datorn och jag fick en del träffar. En av dem hade ett budskap som påminde om budskapet som jag fick höra i min ungdom och det gick i stil med: ”Det kristna budskapet talar inte om kloster eller dialoger med världen. Nej, förbered dig på Jesu snara tillkommelse”. En annan av träffarna var till *Insidan* – en kristen ungdomstidning. I en artikel där, skriven av Fredrik Hector, fanns en mer nyanserad artikel och den hade jag inte några större problem att ställa mig bakom. Grundbudskapet där var att vi levde här i världen och det var viktigt att vi träffade andra människor, men att vi samtidigt skulle vara försiktiga om vi märkte att det blev problem i vår kristna tro. Vidare stod det där att ”det grekiska ordet för ”världen” kan ha två olika betydelser: Det kan syfta på den värld som Gud skapade och det kan också syfta på det onda ” (15). Jesus uppmanade oss att vara salt och ljus i världen och just det citatet återkommer de flesta till som behandlar detta ämne. Syndafallets skadeverkningar gör att vår värld inte mår bra. Det är ingen överdrift att påstå att den är på väg att ruttna upp. Vi kan bara nämna alkohol- och narkotikamissbruk, segredering, mobbning på arbetsplatser, ökat antal skilsmässor, barn som far illa m m. Medicine doktor (och tillika f d hustru) Ie Hildingsson är medförfattare till en artikel i *Läkartidningen* nr 11 2008 och där de bl a nämner att det finns anledning att tro att ca 2000 gravida kvinnor varje år blir slagna av sina män. Som kristna har vi en uppgift här när det gäller att hjälpa människor som mår dåligt och att peka på en alternativ livsstil. Det finns en stor andlig längtan och där kan vi presentera vår kristna tro. Vad kan vi då göra som kristna? Som vanligt så tycker jag att John Wesley har ett bra svar på det. Han säger ju att Bibeln talar om vad som är rätt och fel i många fall, men när vi inte kan hitta svaret där så skall riktmärket vara: det som kan få oss att växa som kristna, det skall vi göra. Jag kan tänka mig att t ex ett krogbesök kan uppfattas på två olika sätt för två människor. Eller om man så vill: olika för en människa beroende på vilken fas hon befinner sig i i livet. Om det för den ene innebär för mycket alkohol och att han eller hon avslutar med en ny tillfälligt sexuell relation, ja då blir det fel. För en annan kanske det istället innebär att han eller hon får ett tillfälle att berätta om sin kristna tro för några nya människor. I det sistnämnda fallet har personen uppfyllt Wesley's råd och på krogen, inte minst där, så behövs det ju också personer som är ljus och salt, ”These are essentially social functions, argues Wesley, and for this reason we are not to restrict ourselves to associating only with Christians” (16).

Gud håller igång skapelsens processer i naturen. Det är Han som ”oljar jorden och dom andra planeterna” så att den följer sitt schema runt solen. Det är Han som står bakom de fyra årstiderna som vi har i vårt land så att temperaturen faller på vintern så att vi får vårt vackra

vinterlandskap. Det är Han som.....Men Gud har gjort människan till vicevärdar på jorden för att vi skall sköta om Hans skapelse. Det var inte Guds vilja att vi skulle suga ut jordens rikedomar utan att vi istället ekologiskt skulle bruka den för vår överlevnad. Vi måste komma ihåg att "God is Lord over the whole creation; and humanity, as the political image, serves as "God's vicegerent upon earth", mirroring on a smaller scale God's reign over the universe by serving as "the prince and governor of this world" (17).

Wesley hade "helhetsperspektivet" på skapelsen och frälsningen. Jag kan inte här låta bli att göra en utläggning om "helhetsperspektivet" och då vinklat från mitt arbete som socionom. Det har varit vanligt att min och närliggande yrkesgrupper ser ett problem. Det kan vara en 15-årig pojke som inte mår bra och han kanske har reagerat genom att bli bråkig i skolan eller han kanske har börjat med droger. Vid det här laget har vi lärt oss att vi inte bara kan se på pojken agerande utan vi måste också se hur han har det hemma, vilka han umgås med osv. Likaså har det varit vanligt att sjukvården behandlat en ond rygg, men trots detta har personen inte kunnat återgå i arbete. Så det har blivit remisser till sjukgymnast, magnetröntgen och så småningom har det kanske även blivit operation. Ändå har inte personen kunnat återgå i arbete. Många gånger för att man glömt "helhetsperspektivet" och därför har man missat att patienten har ett elände hemma med en man som dricker, en son som strular i skolan och dessutom en sjuk gammal mor som blivit allt senilare på senare tid. Inte undra på att kvinnan inte kunnat återgå i arbete.

Det är ett vanligt problem att man missar helhetsperspektivet. T o m inom teologins område så finns detta problem. Föreläsare betonar bara själens frälsning och sedan sträcker sig ansvaret fram tills att personen blir döpt. Sedan går man vidare till nästa person. Helhetsperspektivet med naturen och samhället som också är delar av Guds skapelse bryr man sig inte om.

Problemet finns, fast tvärtom, bland många samhällsbyggare. Kommunismen förtjänar, trots allt, ett visst beröm. I en del fall fick de fattiga och hungriga människor att äta sig mätta. Vid ett tillfälle hörde jag en kommunistisk ledare som talade om detta på TV, men när människorna väl var mätta så kom nästa problem: Varför levde människan? Något svar på den frågan kunde kommunismen inte ge, men ledaren jag hörde verkade vara ganska förnuftig och han ansåg att kommunismen gjort ett misstag som sparkat ut religionen. Långt innan denne man gjorde sitt uttalande så hade Stanley Jones haft upp problemet i sin bok där han tar upp kommunismen för granskning. Han skriver att "man löser icke alla livets problem bara genom att man kommer till rätta med det ekonomiska, det sociala, det politiska och det fysiska. Giv en människa allt vad hon behöver i alla avseenden, och själva det centrala behovet hos henne är dock otillfredsställt" (18). Förlåtelsen och helandet, som för oss kristna är så naturligt att prata om, som Gud erbjuder oss i frälsningen är helt främmande för den gudlösa

kommunismen. De bryr sig inte om detta och de nöjer sig med att ”avlyfta de yttre bördorna från människornas skuldror, men lämnar de inre bördorna orörda” (19). Ändå verkade kommunismen på något sätt, trots sin ateistiska attityd, ha förstått att människan är skapad till Guds avbild och att hon därför har ett religiöst behov. Stanley Jones tar på ett lite humoristiskt sätt upp detta i sin bok och han skriver att ”det finns ingen Gud och Marx är hans profet. Dessutom håller en ny treenighet på att växa fram i Ryssland”(20) och han berättar om att han sett en bild på Marx och bredvid honom fanns det porträtt på Lenin och Stalin och han slår fast att ”kommunismen är ett nytt religiöst system med sina riter och sin renlärighet” (21). Vi är människor. Ingen kan göra allt. Några skall förkunna, andra kanske skall jobba för miljön och så finns det dom som vill jobba i det tysta med praktiska saker, för att inte tala omListan kan göras lång. Paulus undervisade första tidens kristna och han skrev: *Nådegåvorna är olika, men Anden densamma. Tjänsterna är olika, men Herren densamme. Verksamheterna är olika, men Gud är densamme, han som verkar i allt och överallt* (1Kor 12:4-6) Där pratar Paulus visserligen om nådegåvorna, men om man skall tro Meistad, som jag tidigare skrivit om, så behöver inte gränserna vara så där knivskarpa. Vi har olika begåvningar och uppgifter och Gud har en uppgift åt oss alla. Många inom vår kyrka längtar efter väckelse och många äldre människor minns hur väckelsen gick fram på 40- och 50-talen. Och nu finns längtan om att på nytt få uppleva samma sak. Kanske får vi uppleva det igen, men Gud kanske har andra planer. Redan på 30-talet skrev Jones att ”den möjligheten, att en världsväckelse kan komma genom Herrens jubelår, skänker hoppet, att kristendomen icke skall bli betraktad endast som ett medel till personliga omvändelser, utan också som ett praktiskt genomförbart program för världens återuppbyggande” (22). En av de första uppgifterna vi fick när vi började socionomutbildningen var att intervjua mor- eller farföräldrar om hur det var långt tillbaka i tiden. Eftersom mina föräldrar var förhållandevis gamla när jag föddes så hade jag inte den andra generationen i livet när vi fick detta uppdrag så jag fick intervjua mina föräldrar. Det var en mycket intressant redogörelse jag fick om hur de hade haft det på 20-och 30-talen och detta hade de aldrig tidigare pratat med mig om. Det var ekonomiskt svåra tider, det var oro i världen och min far låg inkallad i början av 40-talet. Samtidigt fick min mor ensam sköta om mina två äldsta syskon samtidigt som hon skötte gården med alla djuren. En dag, berättade min far, var han och hans militärkompisar helt övertygade om att tyskarna skulle komma vilken timma som helst och anfälla och hade de gjort detta så hade de bara blivit kanonmat. Nu kom inte tyskarna hit och vi slapp det som våra vänner i bl a Norge och Danmark var tvungna att utstå. Men mina föräldrars berättelse lärde mig att ingen generation ständigt haft en dans på rosor. Jones skrev på 30-talet att han hoppades på ett Herrens jubelår. Denna önskan kan väl inte vara mindre idag, 70 år senare?

Åtskilliga gånger har jag i mina arbeten under åren på Överås skrivit om det andliga behovet i vårt samhälle och svårigheterna som kyrkorna har för att fånga upp detta intresse, men behovet stannar ju inte vid den enskilda människan. Hela vårt samhälle behöver Gud!

Relationer behöver helas, mänsklig nöd lindras och risken finns att vi i kyrkorna ”predikar ihjäl kristendomen. Vi måste få grepp om ett program för världens återuppbyggande och frimodigt tillämpa det” (23). Kyrkornas medlemmar har levt alltför isolerade från övriga samhället och trösklarna har blivit allt större för människor att komma in i frikyrkorna. Jesus själv hade ingen som helst svårighet att umgås med människor som inte uppfattades som alltför fromma. Jones skriver att Jesus ”döptes bland syndare, han skulle komma att leva sitt liv bland dem, och till sist skulle han komma att bli korsfäst mellan dem – han ville frälsa inifrån, icke utifrån” (24).

Jones skriver att kyrkan skall göra som Hesekiel när han skulle tala till fångarna vid floden. ”Han gick dit bedrövad och upprörd i sin ande för att förkunna för folket dess synder. Men Gud sa: Vänta, Hesekiel, du är ännu inte redo att tala till detta folk. Sitt ned i stillhet bland dem” (25). Och Jones fortsätter att berätta att Hesekiel fick lära sig hur folket hade det och då var han rustad att möta deras behov. På samma sätt skall kyrkan ”öppna sig för mänsklighetens behov” och då ”kommer hon att kunna resa sig med en stark förnimmelse av att äga en mission och ett budskap” (26). Jesus själv är så förenad med varje människa att ”vadhelst som drabbar människan, det drabbar också Kristus” (27). Därför återkommer jag till begreppet ”helhetssyn”, vi kan inte bara predika för människor. Vi måste leva tillsammans med dem för ”om religionen intet har att göra med människans fysiska hunger, så har den heller intet att göra med Kristus” (28). Stanley Jones verkade som missionär och evangelist i Indien. När man läser Sigfrid Demingers doktorsavhandling om hur Jones arbetade så slås man av den respekt han visade för landet, människorna, sederna och religionen där. Han såg mycket som var gott och han förstod att han inte kunde ”köra över människorna” utan att han var tvungen att möta indierna där de befann sig. Eller som Göte Bergsten skriver i *Psykologin och själens vård*: ”Vill man hjälpa den som är i andlig nöd, måste hänsyn tas till personlig egenart och individuell situation, man måste lära känna den enskildes livshistoria, intressen och ödesbestämmande upplevelser” (29).

4.3.1 Församlingen

Församlingen hålls högt av John Wesley och alla andra förkunnare som är väl insatta i Bibeln. För att klara av att vara salt och ljus i världen så måste vi ha församlingen och gemenskapen där. Medlemmar i kyrkor och församlingar tycker själva att gemenskapen är fantastisk där. Speciellt de som har växt upp med varandra inom kyrkan. Andra som sökt sig dit har upplevt att det inte alltid är så lätt att hitta vänner där. En person som växt upp inom kyrkan vittnade om detta och sa att ”vi hade inget gemensamt mer än att vi var i samma ålder”. Ändå skriver Carl-Axel Sahlberg, präst och teologie doktor, att 1) Ecclesia – kyrkan skall vara öppen för alla 2) Diakonia – kyrkan skall visa omsorg om människor i nöd 3) Koinonia – kyrkan skall ha en värdefull gemenskap 4) Kerygma – kyrkan skall predika Jesus 5) Praxia – kyrkan skall bemöda sig om en ren livsstil 6) Martyria – kyrkan skall vara beredd att lida för sin övertygelses skull 7) Liturgia – kyrkan skall söka Gud i bön 8) Missio – kyrkan skall använda lekmännen 9) Dynamis – kyrkan skall vara beroende av den helige Andes kraft. (30). De här tankarna kan jämföras med det som Stanley Jones skriver om i Den förnyade kyrkan efter urkristet mönster: 1) Den förnyade kyrkan måste vara ett bönehus för alla människor (31) 2) ...skapandet av ett klimat i kyrkorna som gör att man kommer att se behoven, bedja över dem och sedan gå ut och göra något åt dem (32) 3) Den undervisar såväl yngre som äldre att leva tillsammans som medlemmar i en gemenskap där man känner omsorg, omsorg för alla överallt (33) 4) Den teologi som inte har sin utgångspunkt i Jesus Kristus kan leda vart som helst, utan att ge något resultat (34) 5)återlösningen skall beröra livet som helhet, både ekonomiskt, socialt och politiskt, fysiskt, moraliskt och andligt och även det kollektiva (35) 6) Den kristna tron är grundad på ett kors.....Jesus utstod inte bara korset, han brukade det (36) 7) Och ingenting avtäckes mänskliga möjligheter så mycket som att tillbe Herren, speciellt om denna tillbedjan karakteriseras av att man lyssnar snarare än att man talar (37) 8) Församlingen i Antiokia grundades av lekmän, leddes av lekmän och spreds över den antika världen av lekmän. Det var en lekmannakyrka. Detta har betydelse för förnyelsen av den kristna kyrkan idag, nästa stora andliga väckelse kommer att bäras upp av lekmännen (38). Och lite humoristiskt berättar Sahlberg i boken Nära plattan – nära altaret om bönesamlingar som man hade och där följande personer träffades:

Pensionerad EFS-predikant

En med sjukbidrag pga psykiska besvär

Präst

Indisk yngling

Flykting från Uganda

Hemlös grekisk fru

Diakonissa

F d narkoman med 30 års missbruk

F d alkoholist

Präst från Tanzania

HIV-smittad

F d missionär

Gammal pingstvän

Etc (39)

Och Jones berättar om församlingen i Antiokia. Där fanns bl a Manaen – en fosterbror till konung Herodes och där fanns Niger som tillhörde den lägre klassen (40). Alltså fanns det även där en stor spridning bland medlemmarna. Med den helige Andes hjälp kan människor från olika klasser och nationaliteter få gemenskap i gruppen. Jones skriver att ” ”om du tillhör Kristus och jag tillhör Kristus så tillhör vi varandra” (41). Vi är ett i Honom.

Med tanke på de lika tankarna som Sahlberg och Jones för fram så kan jag inte låta bli att citera en teolog, som jag tyvärr glömt namnet på, som gästade Metodistkyrkans årskonferens på Ralingsås för några år sedan. Han sa att det borde stå på varje teologs gravsten att ”han/hon var en god teolog. I likhet med andra goda teologer så kom han inte på något nytt!”

Prestationsångesten pratas det om inom vården och den finns också inom kyrkan. Ju mer verksamhet man kan visa upp i årsberättelsen och ju fler projekt man avsatt pengar till som sedan redovisas i kassaberättelsen, desto högre status får församlingen. Men ”den grundläggande kallelsen är inte att vi är kallade till uppgifter utan till gemenskap med Kristus. Jesus kallade inte lärjungarna för att han behövde assistenter. Längre bestod deras kallelse bara i att leva tillsammans med honom” (42).

I församlingen måste vi sträva efter en terapeutisk miljö och anda. Ingen ska tro att detta är lika enkelt som att trycka på en knapp. Ofta är kyrkans medlemmar olika varandra, se ovanstående exempel. Och skall vi vara ärliga så blir ofta gemenskapen god också i tennisklubben, trots att man där (oftast) inte har den helige Ande till hjälp.

Men församlingen kan bli en plats där värme råder om den helige Ande får hjälpa till. Men, även om vi har Guds Andes hjälp, så kan det bli en del törnar när människor träffar varandra. En trött människas ord kan såra andra och en medlem kan mycket väl gå och bära på depression och ångest.....se tidigare avsnitt. Den bortgångne Carl-Erik Brattemo, professor i klinisk psykologi, skriver att själavård inte är något okänt begrepp i Bibeln eller i den unga och växande kyrkan. Själavård, enligt Brattemo, är att ”ha omsorg. Av sammanhanget framgår att omsorgen har till syfte att hjälpa människan att leva i tro på Jesus och ha gemenskap med honom i honom finna livets fullhet” (43).

Taizerörelsen betonar att man inte vill stanna i kyrkan, ”tvärtom istället för att behålla ungdomarna hos sig uppmanar man dem att vara fridens, försoningens och förtroendets bärare i sina hemorter och församlingar, på sina universitet och arbetsplatser” (44). Det är i kyrkan och församlingen som vi skall hämta kraft för att sedan kunna ge ut till andra människor runt omkring oss. Att sedan föra ut evangeliet till andra behöver nödvändigtvis inte ske genom att vi anordnar evangelisationskampanjer. Oftast är den effektivaste missionsmetoden att vi använder naturliga kontakter i vardagen. Sahlberg berättar om en evangeliserande livsstil och att ”hemmen blir en naturlig plats för uppföljning av de människor hemgruppsfolket möter” och evangelisationen sker främst ”genom att vara öppen för de naturliga kontakterna” (45).

1 sid 162 Meistad; Frälsningens väg	16 sid 113 Runyon; The new creation	31 sid 109 Jones; Kyrkan förnyad
2 sid 234 Meistad; Frälsningens väg	17 sid 202 Runyon; The new creation	32 sid 63 Jones; Kyrkan förnyad
3 sid 223 Meistad; Frälsningens väg	18 sid 164 Jones; Kristus och kommunisme	33 sid 28 Jones; Kyrkan förnyad
4 sid 231 Meistad; Frälsningens väg	19 sid 177 Jones; Kristus och kommunisme	34 sid 213 Jones; Kyrkan förnyad
5 sid 223 Meistad; Frälsningens väg	20 sid 177 Jones; Kristus och kommunisme	35 sid 196 Jones; Kyrkan förnyad
6 sid 107 Meistad; Frälsningens väg	21 sid 178 Jones; Kristus och kommunisme	36 sid 146 Jones; Kyrkan förnyad
7 sid 235 Meistad; Frälsningens väg	22 sid 198 Jones; Kristus och kommunisme	37 sid 149 Jones; Kyrkan förnyad
8 sid 406 Klaiber&Marquardt; Living grace	23 sid 47 Jones; Kristus och kommunisme	38 sid 49 Jones; Kyrkan förnyad
9 sid 114 Meistad; Frälsningens väg	24 sid 55 Jones; Kristus och kommunismen	39 sid 58 Sahlberg; Nära plattan
10 sid 114 Meistad; Frälsningens väg	25 sid 79 Jones; Kristus och kommunismen	40 sid 197 Jones; Kyrkan förnyad
11 sid 115 Meistad; Frälsningens väg	27 sid 93 Jones; Kristus och kommunismen	41 sid 199 Jones; Kyrkan förnyad
12 sid 117 Clement; Taize	28 sid 93 Jones; Kristus och kommunismen	42 sid 59 Reichman; Gud är inte...
13 sid 126 Eldebo; Den ensamma tron	29 sid 33 Bergsten; Psykologi och själens	43 sid 29 Brattemo; Sjalavård till vardags
14 sid 61 Reichman; Gud är inte auktoritär	30 sid 69-80 Sahlberg; Nära plattan	44 sid 97 Clement; Taize
15 Tidningen Insidan nr 5 2002		45 sid 65 Sahlberg; Nära plattan

KONKLUSION

Usch vad jag har gnällt. När jag läst igenom vad jag skrivit så låter det som ”eländes elände” det mesta av det och visst har jag tagit en del skada. Ändå kan jag inte förneka att mycket varit bra av det jag upplevt och jag tror att det finns människor som efterlyser och mår bra i de miljöer där jag mått dåligt. Men det känns ändå skönt att ha fått fundera, läsa och skriva allt det här. Gång efter annan har jag under min utbildning återkommit till de andliga skador som jag fick under mina tonår. Min utveckling kunde gått på olika sätt: jag kunde ha blivit kvar i den undervisning jag fick och idag varit en ”andlig krympling”. Jag kunde också ha följt de många impulser som jag fått genom åren: att helt ha lämnat tron och religionen. Men tack vare att jag fick möjlighet att studera metodistteologin så har suget och intresset för att växa som kristen och engagera mig inom kyrkan ökat.

Gud har gett oss en fantastisk värld att förvalta. Tyvärr är vi människor inte några förvaltare av klass. Gifter sprutas ut på våra åkrar och vi transporterar mat runt i hela Europa istället för att lokala jordbruk giftfritt får odla fram våra livsmedel. Bilindustrin har medverkat till att vi inte längre kan åka skidor i Sverige som vi kunde när jag var barn. Relationerna mellan

människor är trasiga och konsekvensen av detta blir krig, utstötthet från samhället, klasskillnader.....

En gång ska kristna få njuta i himlen och där skall ”gatorna vara av guld”, men varför skall vi ta ut detta redan nu? Stanley Jones skriver i en av sina böcker att han inte ser åldrandet som något problem. Han är så trygg i sin tro att när han ser att håret börjat bli allt gråare så vet han att han kommit allt närmare himlen. Han är nog avundsvärd i sin inställning, men jag är inte där än. Visst känns det fint att det väntar en himmel när det blir dags för det, men än så länge finns jag på jorden och tillhör ”Guds vicevärdar” och då måste det ju vara min uppgift att här och nu reflektera Guds kärlek till medmänniskor, naturen och samhället.

Förruttnelseprocessen har kommit långt och därför behövs mycket salt och ljus för att stoppa upp den process som pågår bland människor och natur. Vår värld kommer inte att bli något paradiset igen, men vi skall arbeta mot det målet. Stanley Jones finns ändå i sin undervisning ”här och nu på jorden”. Han förnekar inte himlen, men innan dess skall vi göra denna värld så bra som möjligt. Han tycker inte om ifall kyrkan bara predikar eftersom evangeliet måste omsättas i praktiken.

Vi kan förmedla Guds nåd till andra människor. Det gör vi inte om vi bara sitter i kyrkan och väntar på att människor ska komma dit, vi måste gå ut och möta människor. Jag har hört så många predikanter lägga ut texten i kyrkan och där har allt varit svart eller vitt. De gånger jag sedan hört dessa människor gå ut och möta människor utanför kyrkan så har man inte varit så dogmatiska längre. När jag studerade på den andra teologiska skolan så stötte jag på pastorer som hade svaret på det mesta och tyvärr så hade man inte så mycket positivt att säga om de som tyckte annorlunda. Därför föll det sig lite naturligt att jag och ytterligare en person, som inte heller var verksam som pastor, fann varandra och stöttade varandra i våra mer nyanserade uppfattningar om vad som var rätt och fel. Vi måste vara beredda att möta människor och vi får inte vara rädda att göra misstag. Jag beundrar dem som kan gå ut och knacka dörr och på det sättet evangelisera, jag kan det inte. Den fantastiske fotbollsspelaren Paulinho, som tidigare spelade i Örgryte, brukade ta av sig sin vackra ÖIS-tröja när matchen var slut och under hade han en annan tröja med en text om Jesus. Jag kommer ihåg en match jag såg och när ÖIS-spelarna i vanlig ordning sprang fram till supportrarna så tog han som vanligt av sig tröjan och då konstaterade en annan ÖIS-supporter bredvid mig:

- Nu ska han göra reklam för Jesus igen!

Min kropp kanske inte är så vacker, men den är inte ful. Kyrkan har fått lida för det tidiga grekiska inflytandet som sa att allt som hade med kroppen att göra var fult. Sexualiteten är en Guds gåva och den skall vi vårda under ansvar.

Vi skall vara försiktiga när vi gör naturkatastrofer, krig och sjukdomar till Guds vilja. Det viktigaste, enligt min uppfattning, är att Gud finns i lidandet. Det finns en schlagertext som har en strof i stil med ”det måste ha varit någon som retat gudarna”. Jag tror inte att vi har en Gud som nyckfullt kastar ut en massa elände i världen, men jag tror på en Gud (som kanske t om sänder det onda själv) som hjälper människan att utvecklas i prövningen och som lär sig att ”använda det onda för att besegra det onda”.

Vi ska tala om allvaret i evangeliet, men vi skall och kan inte skrämman människor till himlen. Jag hoppas att Gud en gång skall ”mäta mig med sitt mildhets mått” när jag skall redovisa mitt liv. Detta ”mildhets mått” har jag inte upplevt att människor alla gånger använt när de mätt mig när de synat mig i sömmarna. Och har jag använt det när jag synat andra?

Jesus var inte rädd för att umgås med människor eller att vistas i denna värld. Som vanligt måste vi ta Jesus som föredöme och vara salt och ljus i denna värld. Saltet gör ingen nytta så länge det ligger kvar i paketet utan det är först när vi strör ut saltet i maten som det börjar göra nytta. Och lampan gör ingen större nytta om vi tänder den på dagen utan det är först i skymningen och på kvällen och natten som den gör nytta. När jag var socialarbetare så arbetade vi för att så många vuxna som möjligt skulle vistas ute på fredags- och lördagskvällarna bland tonåringarna ute på stan. Bara att de fanns där räckte för att det skulle bli en lugnad effekt på tonåringarna. Många tonåringar uppskattade de vuxna, mycket beroende på att vissa inte hade några vettiga vuxenkontakter alls. Det här påminner mig om min handledare när jag var ”ettåring”. Han tyckte inte om när kristna ungdomar samlades på kyrkornas sommarhem under sommarkvällarna där de hade trevliga aktiviteter för sig själva:

- Samtidigt får ju djävulen fritt spelutrymme inne i städerna så att icke-kristna ungdomar super och tar till andra droger.

Han hade inte helt fel, min gamle handledare.

Richard L. Mabry från Texas skrev följande i andaktstidningen Rätt Kurs den 23 oktober 2005:

Gud kan göra allt han vill – med denna värld och i den, sa min pastor idag. Ändå sänder inte Gud en legion änglar som ligger på sjukhus, behöver besök eller någon äldre person behöver hjälp med sin trädgård, då är det någon som är som du och jag som måste hjälpa dem. Det är sant att Gud har obegränsade resurser, men Gud har valt att använda våra händer, dina händer och mina, för att tjäna. Vår tjänst är en handling i tillbedjan. Vilken är – att Gud har sådant förtroende för oss att han anförtror oss denna uppgift! Nästa gång jag klagat över att jag känner mig tvungen att göra någon en tjänst därför att jag är en kristen, skall jag tänka på detta: Gud kunde ha valt någon annan av sina oräkneliga instrument för detta uppdrag. men han valde mig för det!

Känslan kanske smyger sig in hos de flesta någon gång ibland att det hade varit skönt om Gud hade valt någon annan istället för mig. Tänk att få göra något annat istället som vore roligare som att t ex titta på TV, spela bingolotto.....Nej, vi får vara med i arbetet. Det här kunde läggas till avsnittet 3.6 eftersom vi människor lyfts ytterligare en liten bit av Gud eftersom Han ger oss förtroendet att vara med i arbetet. Och då hoppas jag att vi är öppna för Hans Ande så att vi gör det på ett förståndigt sätt utan att skrämma bort människor.

Du lämnar ingen utanför

Du hela världen bär

Och jag får också slutas in

Bland dem du söker här

Din kärlek väntar på mitt svar

Jag kommer som jag är

Jag är ditt barn, du är min far

För evigt din jag är

Blott du har rätten till mitt liv

Så tag mitt klivna jag

Och gör mig hel och gör mig sann

Av kärlek fylld var dag

Charles Wesley Psalm 334 i Psalmer och Sånger

EFTERORD

En sak vet jag om mitt arbete: Och det är att det kommer att få kritik för att det är alldeles för personligt. Jag är medveten om att detta kanske är fel och att det inte hör hemma på den här nivån. Samtidigt så vet jag att mina upplevelser inte på något sätt är unika. Massvis med människor har fått ungefär samma undervisning och många har lidit samma skador som jag gjort. Jag kunde istället ha valt att enbart ta fram olika delar av undervisning som getts och sedan lagt en metodistisk modell på det hela. Kanske hade detta varit bättre, men på något sätt känns det ändå ärligare att ta mig själv som utgångspunkt i studiet. Men jag är alltså beredd på att det kan bli en skarp tillrättavisning.

Mitt arbete är inte någon djup teologi. Kanske det borde ha varit djupare på en masternivå? Men jag känner ofta att jag i mina predikningar vill ta upp vardagliga saker så att jag själv och andra kan känna igen sig. Och det här arbetet har varit viktigt för mig. Förkunnelsen jag lyssnade till i ungdomen har skapat mycket ångest hos mig och nu måste jag säga att det känns betydligt lättare.

Samtidigt förstår jag att mitt arbete knappast inte kommer att bli belyst framöver av framtida teologer som kommer att utbildas på Överås eller Teologiska Högskolan. Jag vet inte om mina lärare har blivit belysta i uppsatser eller doktorsavhandlingar ännu, kanske måste de vänta tills efter sin död för att bli detta. Jag kommer inte att bli belyst, varken före eller efter min död. Därför var jag tvungen att göra belysningen själv.

Arbetet väckte, precis som jag befarade, en hel del ångest hos mig. Men precis som jag skrev under 3.5 (där jag bl a citerade Stanley Jones) så skall vi lämna våra besvikelser till Gud och sedan kan Han och jag gå vidare tillsammans.

Men nu får jag inte bli sittande här. Det får inte stanna vid att jag beskrivit allt som varit fel och hur allt skulle kunnat ha varit i stället. Jag har förhoppningsvis fortfarande en hel del tid kvar att förvalta. Den tiden jag har kvar vill jag ge till Gud.

LITTERATUR

- Allen John; Rättvisans rebell/2007/Libris
 Bergsten Göte; Psykologin och själens vård/1946/NBA
 Bergstrand Göran/Brattemo Carl-Erik; Tro i psykoterapi/1997/Libris
 Brattemo Carl-Erik; Göte Bergsten/1996/Artos
 Cedersjö Björn; Bortom syndakatalogen/2001/Libris
 Clement Olivier; Taize – att ge livet en mening/1998/Libris
 Deminger Sigfrid; Evangelist på indiska villkor/1985/Libris
 Doig Desmond; Moder Theresa – Hennes folk och hennes arbete/1976/Gummessons förlag
 Einhorn Stefan; En dold Gud/1998/Bokförlaget Forum
 Eldebo Runar; Den ensamma tron/1997/Libris
 Graham Billy; Just som jag är/1997/Libris
 Hambre Christer m fl; Framgångsteologi/1983/EFS-förlaget
 Halldorf Peter; 21 kyrkofäder/2000/Bokförlaget Cordia
 Hassmén Peter m fl; Idrottspsykologi/2003/Bokförlaget Natur och Kultur
 Hällzon Stig; Han red för Gud/1992/Evangeliapress
 Ireneus; Bevis för den apostoliska förkunnelsen/1997/Artos
 Jones Stanley; Bergspredikans Kristus/1989/Ekumedia
 Jones Stanley; Förvandlat liv/1963/NBA
 Jones Stanley; Kristus och det mänskliga lidandet/1934/NBA
 Jones Stanley; Kristus och kommunismen/1935/NBA
 Jones Stanley; Kyrkan förnyad efter urkristet mönster/1972/NBA
 Jones Stanley; Nyckeln till livet/1961/NBA
 Jönsson Åke; Fotboll – Hur världens största sport växte fram/2006/Historiska Media
 Klaiber Walter/Marquardt Manfred; Living grace/2001/Abingdon Press
 Lind Hilda m fl; Befrielsen – Stora boken om kristen tro/1993/Verbum
 Lockley Johan; Deprimerade kristna – finns vi?/1992/KM-förlaget
 Meistad Tore; Frälsningens väg/1992
 Olsson Birger; 1 Petrusbrevet/1989/EFS-förlaget
 Reichman Sven; Gud är inte auktoritär/ 1996/Uttrycket Förlag
 Runyon Theodore; The new creation/1998/Abingdon Press
 Sahlberg Carl-Erik; Nära altaret/2000/KM-förlaget
 Wesley John; På Bibelns grund I o II;1970/NBA
 Bibeln, Libris

